Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Theologica scholastica (Teil II, 4, 3) - Cod. Ettenheim-Münster 281

[S.l.], [17. Jahrh.]

Tractatus 1ma

urn:nbn:de:bsz:31-129974

Visual Library

Tractatus primus
De Convenientia, Fine et necessitate Incarnationis.

Omittimus cum S. Th. quaestiones de possibilitate et existentia Incarnationis, quae cum jam fidei nostrae ordinis sit Deum iam de facto incarnatum de neutro dubitare possumus. Utrumque v. contra Ethnicos l. Judaeos probare ad Controversistas pertinet. Vid. Bellar. lib. de Christo, Suar. Valent. et alios, quare ad propositum veniamus.

Quaestio prima

Utrum fuerit conveniens Deum incarnari et quo tempore?

Sensus quaest. est; an non decuerit Deum incarnari? Et an non alio tempore incarnandus fuisset quam fuerit de facto, v. g. initio l. fine mundi?

Con: ja. fuit omnino conveniens ut Deus sibi uniret naturam humanam, talem qualem, et quomodo de facto uniret. Ita omnes Cathol. cum S. Th. h. a. i. et Prob. Quia sicuti bono qua bono convenit se communicare. Ita summo bono, Deo m. fame se communicare quod fit per

Incarnationem, dum Deus se non tantum communicat quasi naturalem
ut facit per Creationem, aut supernaturalem, ut facit in
largitione donorum supernaturalium sed vero substantialiter assu-
mendo et uniendo sue personalitati Corpus et anima
ita, ut corpus, anima et Deus unum sint, adeoque se
quasi ursa creatura uniat, et ita sum. S. Paulus
omnia in se restauret, s. ut graeca habet, re-
capitulet, hoc est, in summa quasi redigat quae
in Caelo et quae in terra sunt, qui modus ut
erat Creatura inexcogitabilis, Ita Deo nunc est
gloriosus, quia sicut hoc opus est operum ipsius mi-
rabilissimum, ita est invisibilium Dei perfectionum nunc
manifestativum. Commendat n. hoc opus immensam
Dei in nos Charitatem, quia pro nobis factus sit homo
nobis consanguineus et frater; minor, quia desi-
derio subveniendi nobis in peccatum prolapsis factus est
homo mortalis passibilis et humanis miseriis plu-
rimis obnoxius; vi potentiae, Quia facit potentiam in bra-
chio suo, naturas infinite distantes uniendo, seque
creatura fundo; sapientiae, quae modum invenit ineff-
abilem quo hoc compositum ineffabile constituerit;
Praeter alia dominus sitibus Dei, aliaque nobis invisibilia
facit visibilem, dum homo factus familiare et cuique
suo modo imitabile praebuit exemplum eximiae
sitibatis et virtutum quibus Beat. consequeremur.

Vn. S. Aug. ser. de Natiuit. 52. Quid g hic fieret
hō sequdus n erat, qui videri poterat, Reg sequdus erat
qui videri n poterat. Vt g exhiberet hoi, et qui ab
hoie videret, et quem Ho sequeret Reg factus est Ho.
Obiectiones contrias Cm. et solutiones pulchras vide quod
S. Th. ibi.

Con: 2da. Non conueniebat vt Reg l. statim initio
mundi. l. jam sub fine mundi incarnaret. Ita
S. Th. h. a. 5. et 6. morales affert congruitas plu-
res. quarum vna optima est: qd incarnatio sit in re-
medium generis humani lapsi: g an peccati n debuit
quam laberet, nec statim post, vt infirmitatem suam
tpre legis nāe et Vet. scripta perfectius agnosceret
et ita aio gratiori suscipiret, nec dnq sub fine
mundi differri debuit, ne alioq oes perirent.
Rationes à priori dat S. Aug. in Joan. dns: Multi
dnt, quare an n venit Chrs? quibus respondendum
est, qr nondum venit plenitudo tpris, moderante illo
per quem facta sit tpra sciebat n. qn venire debebat.

Qo 2da.

An et Cuiq. pcti remedium sit Finis ad-
aequatus Incarnationis?

Sicut in multis aliis operibus diuinis duplum
finem dignoscimus, in. Vltm S. generale et proxm S.
speciale, sic idem pnq in mysterio incar.

sicut in alia ratione est sanctissimus operationibus
hoc est; sicut videlicet rebus à se creatis finem prae-
fixit manifestationem suae bonitatis, sapientiae, omnipotentiae,
atque augmentum gloriae exstrinsecae et secun-
do sibi à creaturis est perfectam suarum mani-
festationem sive ad eorum bonitatis ostensionem et
gloriae augmentum, tanquam est generalem finem;
filium suum incarnari voluit. Interim tamen,
sicut aliis creaturis et nullis alios speciales
fines adaequatos praefigit, v.g. bestiis et aliis
ut speciatim homini, quo suae speciei deficiente, talia
producturus non fuisset, sic et quaeritur, an Incar-
nationis speciales adhuc fines adaequatos praefi-
gerit, quo deficiente Incarnationem noluisset.
Et si hoc negetur, quaeritur quis sit iste finis ad-
aequatus, an in remedium peccati, hoc est redem-
ptio generis humani; an aliquis alius? quo quae-
stio vero initium ducit hoc; an si homo non peccas-
set Deus incarnatus fuisset? Circa quam quaestionem
duo sunt certa: primo: Ubi homo non peccasset, Deus
tamen incarnari potuisset eo modo quo voluisset
et eo fine qui sibi placuisset, v.g. ut exaltaret
humanitatem, aut consortium divinitatis offerret,
ut honoraret vel sanctificaret, aliasque res huius; vel
bonum morale caperet effectui; an ei non repugnaret

pto, ff tale qd Incarnaõe voluisset in quaest.
est. Rdo. certum est, qd si Ado non peccasset
Reg non venisset mortalis, nec redemptor, Conci-
liator, satisfactor p. adeoq; pctum fuit saltem
motivum Incarnaõis sm modum possibilitatis et mor-
talitatis. qa Reg voluit fieri hõ viator similis
caeteris hoibus, hi a. in statu Innoc. fuissent
immort. et impossibiles nec redemptione l. recon-
ciliaõe indiguissent, adeoq; et redemptionis
officium cessasset. His praemissis et Nob:
Hoc iam quaerendum restat, an Reg de facto de-
cernit substiam Incar. independenter ab hoiis lapsu,
adeoq; an praeter remedium pcti, s. redemptionem
generis humani, detur aliud aliqd adaequatum
Incar. Motivum s. generale s. speciale, ff qd Adamo
non peccante Reg in mundum venisset. Re
quo sunt duae celebres Vet. sententiae, una urgens
est S. Th. h. a. 3. et Thomist. aliorumq; com-
plurium, quos ex RR. sequuntur vasq. valent. Mol.
Less. Sylvius Ratzarius p. Altera est Scoti cum
suis affirmans, Catharinae, Salmeron. Surrezij p.
qui ipsi tn non parum inter se discrepant ut videre
est quod Kaguses A. 28.
Con: Probabilius et verius videtur solius pcti remedium
fuisse motivum adaequatum Incarn. sm sub-
stiam et modum, adeoq; in hoc peccasset, Reg in-

carnatus non fuisset. Ita S. Th. cum istis rationes
complures afferunt citati; nobis sufficiat una
S. Thomae optima quam sic explico. Ea quae
ex sola Dei volente proveniunt citra omnem debitum
creationis, hoc est, effecta Dei supernaturalia, qualis
utique est Incarnatio, nobis innotescere non possunt
nisi quatenus in Scriptura aut Scriptura aequivalentibus con-
cilijs et PP. nobis traduntur, sed in Scriptura Concil.
et PP. Incarnationis ratio ubique ex peccato assigna-
tur, nec unquam traditur alia ratio independens
a peccato, propter quam Deus venerit, imo a multis
PP. omnes alia rationes aperte excludantur, quam sumus
dicere, peccato non existente Incarn. futuram fuisse
quia vere futura non fuisset. Ma. est manifesta.
nam si de supernaturalibus plura dicamus, quam ex
Scriptura Concil. et PP. colligere possumus, non bene doce-
mus, sed sine fundamento divinamus, unde S. Hier. ait:
quod de Scriptis l. aequivalentibus authentice non habet, eadem
facilitate contemnitur qua probatur. Mi. trimen-
bris probatur fuse apud AA. istis. nam Jo. Imparibus
vel. et novi test. locis, Incarnatio assignatur tantum
propter peccatum, ut Joan. 3. sic Deus dilexit mundum
(in peccatum lapsum) ut filium suum unigenitum daret,
ut omnis qui credit in ipsum non pereat. Nam n. mundus
Deus filium suum in mundum, ut iudicet mundum,

sed ut salvetur mundus per ipsum. quo loco Christus
Nicodemo veritatis auctor, utique indicavit ad
ventum sui adequatam causam, alioqui sufficientem
doctrinam ei non dedisset. Math. 1. Vocabis
nomen eius Jesum, ipse enim salvum faciet populum
suum a peccatis eorum. Ubi volebat Angelus insi-
nuare, hoc fore principale munus ipsius, et ab eodem
nomine ipsi invocandum. 1. Thim. 1. Jesus Christus venit
in mundum, peccatores salvos facere. Idem alibi in-
sinuat Apostolus, nec aliam causam meminit, qui si
sciuisset, utique indicasset sum id quod dicit in actis,
non subterfugi quominus annunciarem omne consilium
Dei vobis. Ex quo refutatur suarum fugiendum
dictis, hic quidem aliquis, cuius dari ade-
quatam, sed praeter eam dari alias causas, conce-
dendum non est, doctrinam tam insufficientem a Christo
Angelis et Apostolis, nobis fuisse relictam. 2do
quod attinet ad Concilia, instar omnium erit Nicae-
num quod in symbolo suo canit; qui propter nos homines
et propter nostram salutem descendit de coelis, cui con-
sentit tota Ecclesia in veteri quodam Hymno, in
quo ita B. Virg. alloquitur; peccatores non abhorres
sed quibus nunquam fores; tanto digna filio.
In quo omnis alia causa excluditur. Idem habetur
in Conductione Cerei paschalis ubi dicitur: o certe
necessarium ade peccatum, quod tale, et tam p

Ubi per prosopopeiam commendat ipsum
non sibi se, sed quia fuit occasio, ut ipsum Christum
qui alias non venisset, hominem eo quod eius mors
ad delendum peccatum necessaria erat. Hinc facit
totius Ecclesiae consensus, orantis in Albanijs, fili
Redemptor mundi, miserere. Tertio ad
Rom. quod attinet ut omittam eos qui incarnationis
alia motiva tacentes solam hominum redemptionem
cum sua exprimunt, aliquos utabo qui omnem
aliam causam excludunt. Sic loquitur Irenaeus
lib. 5. adversus Haereses. c. 14. Si non haberet caro
salvari nequaquam verbum Dei caro factum esset,
et si non haberet sanguis vestrum inquiri nequaquam
sanguinem habuisset Dominus. S. Athanas. ser. 3.
contra Arrianos. necessitas indigentiaque hominum anterior
est, quam illius nativitas, qua sublata car-
nem non induisset. Nazian. orat. 36. quae a Humanitatis
a Deo pro nos suscepta causa est? profecto, ut nobis
solus pararetur, quod non alium causam afferri potest?
Sanctus Aug. ser. 8. de verbis Apostoli; quare ve-
nit in mundum? peccatores salvos fere; alia
causa non fuit quare veniret, et si homo non peccasset
filius hominis non venisset. Denique S. Leo. ser. 3.
de Pent. si homo in sua honore non mansisset,

creator mundi creaturam non fieret. Vide plura
quam Vasq. B. 10. c. 4. et 5. Rogusa R. 28.
§. 14. et seqq.

Ex his vibus comparet satis, unicum Incarnationis
adaequatum speciale motivum Incar. fuisse solum
peti remedium, cum SS. Concilia et PP. alterius
non meminerint, imo excludant; Ex quo ne-
cessario consequitur, Incarnationem esse decretam non mi-
nus post praevisum Adami peccatum, Unde vim optime sen-
tire videntur cum S. Th. et Vasq. B. 11. c. 6.
qui ordinem actuum mentis Diae circa hominum
salutem, et Christi Incarnationem ita enumerant,
ut m. Reg. in 1. instanti et signo decreverit
ex sua bonitate communicare seipsum, et creare hominem
factum et vectum, ut si vellet, meritis suis con-
sequeretur gloriam. 2do ut permiserit occulto
suo iudicio illum labi in peccatum. 3tio ut reti-
nuerit simplicem voluntatem circa hominum salutem
4to ut elegerit ad id optimum medium m. mit-
tere filium suum incarnandum, qui meritis suis
salutem et gratiam impetraret, salvo interim ho-
nore et primatu, qui Christo Unigenito filio
suo, inter omnes creaturas debetur, ut m. veniat
tanquam Rex caput et princeps inter homines et
inhilarius missio et adventus eius sint et re-

medium pcti, et salutem nrã, tanquam ppter fi-
nem cuius gratia, et ppter hoiem ut finem cui.
Ex quo fit, quod bn. Nos. est, ut hi gratiae fines
hoies in eorumque solus reflectant et utrique
antur, in gloriam Christi et Dei, hanc n. glo-
riam Deus sibi et Christo elicit ex occasione
pcti praecisi, non v. ex intentione directa et
iaria qua velit permissionem pcti, eiusque remedium
ex intentione et fine gloriae suae et Christo ut
quam ex Aff. volunt. Ut declarat exemplo:
Occupet V.G. et capiat V.G. urbs regia, Rex
v. mittat filium suum, ut urbem suo et sanguine
liberet, hoc casu Rex directe intendit salu-
tem et liberationem civium, quia v. ea liberatio est
valde gloriosa consurgit Regi et filio glo-
ria ex occasione non ex directa intentione, neque
n. Rex permisit urbem capi ut in per liberationem
gloriam quaereret, sed quia capta semel fuit gloriose
liberare voluit. Ita se res hic in Incarnatione
neque n. Deus voluit permittere nos perire
ut sibi suoque filio gloriam ex salutatione nra
quaereret, sed quia perieramus, per filium liberare vo-
luit, et ita ex occasione sibi et illi gloriam quae-
rere, ipsumque caput et Regem nrm constituere.
Et hoc volunt sic qui vocant Christum primogenitum

ex multis tribus, finem vim creaturarum, nec
n. volunt ut AA. exponunt, Christi Incarnationem
an omnes creaturas alias esse decretam, sed quod Christum
Jesum tanquam ad sanctificum meritorium, caput
nostrum, ac Verbi restauratorem via operantur.

Ut in tota Concl. sic in assignando ordine
decretorum Dei discrepant AA. qui se gene-
ratim fundant in hoc, Deum decrevisse Incar-
nationem, an praevisum peccatum, adeoque eam fuisse
futuram peccato non existente, ponunt n. Deum in
jo Instanti statuisse vim jo vicare se creaturae
per unionem hypostaticam. 2. certe statuisse se vi-
care se per triplicem ordinem vicariis in hypo-
staseos, gratiae, et naturae. In 2do. voluisse per-
mittere et praevidisse peccatum Adami. 3tio
statuisse afferre remedium statuendo ut Verbum
assumeret carnem passibilem, cum alias assum-
pturum fuisset impassibile. hanc suam opinionem
probant seqq. obiectivis Itaque

Obj. jo. Ex illo prov. 8. Dominus possedit l. ut
legunt 70. Creavit me in initio viarum su-
arum, quae verba attribuunt in carnata se-
pia Anti, aeternum Patrem decrevisse ut
caeterum sibi filius homo fieret in tempore, tanquam
initium viarum Dei, hoc est in dependentia ab omnibus

alijs verbis quae via Dei appellant; sed
Ex locum illum proverbiorum l. accipiendum de
sapientia Dei increata, ut quae Deo ab aeterno
aderat, cum eo cuncta componens, l. accipiatur
de sapientia incarnata, ut aliqui PP. in Atha-
nas. Nazian. Hilarius Fulgent. contra arri-
anos. accipiunt, non hoc eum sensum quem AA.
volunt, sed quem PP. ita exponunt, hinc ac-
cipiunt voce viarum, non pro quibusvis effectibus
Dei, sed pro vijs gratiae et gloriae, per quas in-
carnatus Deus lapsum hominem reduxit et redemit.
Ut sit sensus, Deus me aeternum verbum suum ve-
acuit s. fecit hominem, eo fine ut esset initium
fundamentum, fons, et praecipua causa meritoria
omnium viarum illarum gratiae divinae, per quas lapsi
incedere, et ad gloriam pervenire possunt.
Ob. 2do Si Incarnatio non fuit decreta ante praevi-
sionem peccati, sed occasione illius praevisi sequitur Incar-
natione esse tantum bonum occasionatum, hoc est, non jam
Intentionis Dei sed secundariae posito iudicio tantum peccato
voluisse adeoque jam Intentione Deum potius
nolle esse Christum quod non videtur concedendum.
Ex Incarnatione esse ergo tantum secundariae Intentionis

(quamquam non videatur tamen opus occasionatum
hoc n. magis sonat id quod praeter intentionem fit,
quod in Deo locum non habet) nec hoc esse absurdum, quia
Deus jaria intentione non tenetur semper fieri quod melius
est, imo ex hoc magis elucet magnitudo bonitatis
divini in homines eo quod occasione peccati Deus filium
suum miserit, nam si misisset ad perseverantes in
statu Innocentiae, tanti aestimari non potuisset, quia
non misisset ad indignos, at mittere ad peccatores
indignos et hostes hoc insigne amoris et miae
indicium est.

Ob. 3. Caeteri homines praedestinati fuerunt ante
praevisionem peccati Adami, quia et Christus, qui est Caput
et primus praedestinatorum, et causa exemplaris eorum
incepta illud Rom. 8. quos praescivit et praedesti-
navit conformes fieri imaginis filii sui ut sit
ipse primogenitus in multis fratribus, ante praevisum
peccatum praedestinatus fuit. Ant. Probat. Quia
Deus vult nobis gratiam et gloriam prius quam vi-
deat opposita horum habitum vid. peccata.

Ex. neg. Ant. At eius probatione quia Deus nemini
vult volte efficaci gloriam adeoque nec praede-
stinat ante praevisam perseveriam finalem, cum a-
liter perseveria fuerit post peccatum sequitur Deum et non
praedestinasse homines ante praevisum peccatum. Itaque Deus

an petm praecisum, voluit hoibus gloriam tm
volte antecedenti et simplici.

Ob. 4to si Chrus praedestinatus fuit ad et pt
nra salutem, sequitur, finem praedestinationis Chri fuisse
praedestinatione nra, adeoque nos prius fuisse prae-
destinatos quam Chrm, quod absurdum est, et contra
locum Rom. supra citatum.

Ex Ante praedestinatione Chri salutem nram a Deo
fuisse volitam per modum finis non efficaci volte
sed simplici, volebat n. Deus ex se salutem nram,
quia ex se illi placebat, sed efficaciter nulli eam
dari decrevit nisi ex meritis alicuius qui
tolleret petm, quo Caelo excludebamur.

Quare negandum Deum quemquam hominum praedesti-
nasse antequam decerneret et determinaret mittere
Chrm, et antequam eius merita praevideret, cum
nulli lapso in petm efficaciter voluerit gloriam
imo nec efficaciter voluerit dare gratiam sed
simplici tm volte nobis gratiam concupiverit
quia quod Deus in Xpre daturus ex meritis, nunquam
praefinit efficaci volte antequam merita pre-
videat, at v. praevisis meritis Chri efficaciter
voluit aliquos ad gloriam eligere illisque per
singulas occasiones gratiam efficacem usque ad finem vitae

dare. adeoq; eos tum jus praedestinavit ut
fierent conformes imaginis filij sui. et unde
qui nra praedestinatio est praeussit praedestinationem
Chri. sed ipse est primus inter praedestinatos, tum ne
gative saltem, qa nemo praedestinatus est ipso
prior, tum dignitate, quia Deus ipsum ita cum alijs
praedestinavit ut esset caput caeterorum prae-
destinatorum, et aliquo modo finis quia ex horum
redemptione et gloria per Chri merita acqui-
sita ipsi Chro auctoris gloria accedit.
Ob. 5to Qui ordinate vult aliqua uti
haud dubie Deus vult, prius vult finem dein
inter ipsa media prius illa, quae sunt propin-
quiora fini ordine suo. cum ergo Deus velit
seipsum et gloriam suam ut finem et caetera
creata tanquam media inter creata v. Incar-
natio sit medium propinquius ipsi fini sequitur
prius voluisse Incar. quam ullum aliud medium
creatum, cum omnia minus sint ostensiva bonitatis
diae et promotiva gloriae Dei ij Incarnatio.
Rx jo. si argum istud valeret probaret et
deberisse mundum perfectiorem condere, qa utique
fuisset magis manifestativus perfectionum Dei
tamen non est, Deus n. operans non tenet operari optimum
et optimo modo, sed bonum bene et per bona media.

Ex 2do. Regiona Dlcu: ordinate volens
sibi vult finem dein media propinquiora fini
non esse accipiendum de propinquitate sua perfectionis
entitativae, sed de propinquitate utilitatis ad
finem intentum, neque enim medium in se semper nobi-
lissimum est fini consequendo propositum, sed ordinari
aliquando in medium minus nobile, fini tamen commo-
dius et immediatius, quod etiam hic contingit, nam
cum Deus intenderet modo perfectissimo ostendere se
et rigorem suae iustitiae vindicativae odium
adversus peccatum et se viscera misericordiae et charitatis er-
ga inimicos perfectius hoc assequebatur, ordi-
nando Incarnationem in Redemptionem hominum post
praevisum peccatum, quam si eandem ante praevisum peccatum
decrevisset.

Ob. 6. Quando in se est perfectius minus recte
ordinari ad id quod minus perfectum est, sed Incarnatio
est unus longe perfectius quam Redemptio hominum ergo
non decet ut ad hanc ordinetur, sed debet per se-
metipsam tanquam quod excellentissimum praeduci et
consequi independenter a peccato.

Ex perfectius non recte ordinari ad imperfectius
si hoc imperfectius habet se mutatur finis ulti-
mus si ipsum imperfectum ulterius ordinetur ad finem

vibus medijs meliorem, etsi ergo Incarnatio sit
nobilior redemptione hominum, gloria tamen Dei et ipse
Deus in quem omnia ultimato referuntur, nobilior
est, quam et Incarnatio et redemptio, sic Christia-
ni, varias Religionis actus, V. G. orationem, sa-
crorum perceptionem ordinant ad consequendam sa-
lutem, victoriam, bona temporalia pro utique igno-
biliora quam Religionis actus, in quo tamen inor-
dinatio minime fit, si ultimato omnia ad gloriam
Dei referant. alij ita dicunt: Maius bonum
recte referri ad minus dummodo non referatur ut
ad finem ultimum, sed sicut perfectius ad suum per-
fectibile quod perficiat.

Ob. 7mo Gratia quam habuerunt Angeli in statu
viae et Adamus in statu Innoc. fuit gratia
Christi, atqui gratia haec prius ratione fuit praecisa
à Deo quam ultimum, ergo et Christus prius fuit praedesti-
natus quam fuerit praecisum ultimum.

Resp. Neg. ant. Nec enim gratia ante lapsum collata fuit
gratia Christi, nam gratia Christi est gratia redemptionis
et reconciliationis. Instas.
Adamus et ante lapsum habuit fidem de Christo
incarnando, sed fides de Christo non dat in
ex meritis Christi.
Resp. si Adamus hanc fidem habuit explicitam ut
vult S. Th. h. quod tamen aliqui negant vel less.

non habuit eos tanquam de redemptore sed absolute tamen de Christo venturo quia sicut notat S. Th. Deus incarnationem ita revelavit ut tamen eam cur fieret occultaret, ne vid. Adamus esset pe-
ccatus sui sicuti, Ergo porro fides de Christo qua redemptore non dicitur in ex meritis Christi fides tamen de Christo absolute dari potest et data est sine meritis eiusdem.

Ex his quae solutionibus obiectionum maneat Christum tamen venisse pro remedio sicuti quia porro sicut aliud est originale aliud actuale Ex pro quod delendum Christus venerit? nec dubium sed de fide est, Christum delevisse sicuta via orig. actualia tam mort. quam venialia 1 Joan. 1. sanguis Christi emundat nos ab omni sicuto, tamen quod Christus pro quod sensali et sensalis venerit de quo sit

Conc. 2da Christus sensali venit tam pro orig. quam actuale quantum. sensalis tamen pro orig. Ita vidit Pp. et Scholast. cum S. Th. h. a. 4. ja Pars Prob. ex Joan. 1. Ecce agnus Dei qui tollit sicuta mundi hoc est sensum orig. Ut cum Pp. exponit Trid. sess. 6. c. 3. Ut ex 1. Thim. 1. Christus venit in mundum sicutores salvos fere quorum primus ego sum; Utique pro sicuta actualia quibus in

locis aliisq. supra vitae indicar. propalis causa no
tiva Incar. Idem praeter D.P. haber in Con.
Tolet. 6. Cap. 5. ubi dr. fatebor filium ad re
demptionem humani Gnris pro culpam debita q
per inobedientiam Adae originali et nro libero
arbitrio contraxeramus resolvenda à secreto
Pris arcano prodiisse. atqui parla pro qn causa
finalem indicat ut hic facit semp designat
propalem n tm impulsivam aut accessoriam, q
propalem et pro debitum Adae et pro debita ar
bitrij nri venit. 2da Pars Prob. ex coi
PP. et populi Christiani voce. Chrm venisse
mpe ad tollendum debitum Adae, qd humanum
genus corrupit vn Eulia canit; ô certe necessarium
Adae pctm ô felix culpa p desumi et causa à
congruentia, qa Chrs propalis venit ad delendum pctm
maius hoc a. est Adami s. originale, qd dr pctm
mundi, et pctm naae qa totum mundum et
naam infecit (: Chro et B. Virg. exceptis :)
at actuale pctm n ita infecit oes hoies nam
infantes, atq. et adulti actuali morbi ca
reat.

Dices. Esto originale sit extensive maius
tm actuale est maius intensive qa malia pcti
crescit ex ratione voluntarij qd maius est in actuali

Insuper actualia plurima et gravissima dam-
nat in uno homine, cum tamen in singulis sit unum tantum
orig. Ergo propalig venit Chrys propter actuale.
Ergo aliquos concedere sine hac ratione dici
posse propalig venisse Christum propter actualia sed forte
melius dici Christum ut propalig veniret propter unum
quam alterum attendisse magis ad maiorem
multitudinem hominum damnandorum quam ad
gravitatem culparum propter quas damnarentur,
multo a. plures infecti sunt et inficiuntur
culpa orig. quam actuali, attendisse item
tanquam peritum medicum magis ad tollendum
radicem et fontem omnium actualium hoc est origi-
nale, ex quo tanquam effectus secuta sunt illa 4.
naturae vulnera, vid. Ignoria, malia, in-
firmitas et concupiscentia, quae omnium actu-
alium peccatorum causae internae sunt, ut docet S.
Th. 1. 2. q. 2 et seqq. hoc quidem certum est
potuisse Deum propter rationem in obiectione allatam propalig
propter actualia venire sed de facto voluisse id
ex Scriptura et Patribus non perinde colligi ac contrarium.
Hoc idem fere videndum est ad quaest. quas
Sch. moveat, m. n. Chrys venisset paulis si

nullum in posteris Adae fuisset peccatum praeter
orig. Item an venisset si nullum orig. extitisset
sed tantum actualia mortalia quae plerosque homines
inficissent, nam certum est, Deum potuisse fre-
decretum et venire eo modo quo voluisset
an a. ui praesentis decreti de Incarnatione
facti ventura fuisset non item certum est.
Videtur tamen ex ssa et PP. probabiliter colligi ven-
turum non fuisse propter sola actualia et mort.
Quia propter sola ven. non venturum fuisse cer-
tum videtur eo qui non priuent gratia. Ventura
tamen propter solum orig. quia tamen praesens decretum
est paratum remedium pro actualibus quae radi-
cantur in orig. et ex natura per orig. fauci-
atae orientum, adeoque redemptio huius non ita
absolute est intenta sed quia Deus voluit ut pe-
riret totum genus humanum astutia diaboli
in suis parentibus deceptum et sine propria
voluntate singulorum in peccatum lapsum ut dicunt
SS. PP. Ita ut ciuis vasq.

Co 3tia

De Necessitate Incar-
nationis.

Vidimus q. superiori incarnatione referri ad repa
rationem humani generis ut medium ad finem. Quae nunc
an ad hunc finem sit medium non tantum necessarium ubi
sed et necessarium, quae quaest. varias pt. hic sensus.
Sed. An respectu Dei sit medium necessarium, ita m. ut
Deus debuerit reparare genus humanum? 2do An
necessarium fuerit ex parte ipsius medii, ita ut posito
quod Deus vellet reparare genus humanum non potuerit
reparare alia via. 3tio An si alia via repa
rare potuisset istud saltem medium fuerit convenien
tius et necessarium secundum quid? s. ad bene esse? 4to
An aliquo sensu et respectu sit medium et simpliciter
necessarium.

Ad 1um quaest. sensum Ex Ex communi et certo PP.
et scholasticorum consensu in Deo non fuisse nullum
redimendi hominis quis n. ipsum cogeret et quod tibi
imputabit ait sapiens si interierint nationes quas
tu fecisti Dn. Sa. toties meminit ex mia Dei
et Charitate esse redemptas quare si qui sunt PP. ui
dem velle Deum debuisse incarnari eo quod incon
veniens et indecens fuisset si incarnatus non fuisset
pie illigendi sunt de inconvenientia non privativa aut
contraria sed de negativa et per exaggerationes rethori
cas loqui censendi sunt quia m. minus consentaneum
erat bonitati divinae ut periret totum genus humanum

ob jas parentes posterorum negligentes eosq; à Re-
mone seductos quapquam S. Anselm. ut monet Vasq.
ab opinione contria excusari aliqui possit, ut et alij
pauci.

Ad 2dum Rp potuisse Deum alia via reparare hominem
ut cum PP. docet S. Aug. cap. 13. de Agone Christiano
dicens: Si stulti qui dicunt non poterat alii Dei sapientia homines
liberare, nisi susciperet hominem: quibus dominus poterat omnia, si
si alii fuerit sensus nostra stultitia displiceret. Idem alij
PP. docent ut videre est quid Valent. Suar. qui
censet contrium sine temerite et fidei incommodo dici
non posse, quod nimirum poterat Deus supremus Dominus et
legislator sine omni satisfactione liberali culpam con-
donare, et in statuto illo suo (: morte morieris :)
dispensare, aut sola corporali morte contentus esse
aut pro morte et animae aliquam et puri hominis satis-
factionem acceptare.

Ad 3tium Rp Ad reparationem humanam decentissimo
modo fundam non potuit Deus uti meliori medio
quam Incarnatione, quae proinde ad hunc finem est ne-
cessaria sine quo, s. ad melius esse. Ita communis PP.
ex quibus S. Aug. 13. de Trin. c. 10 ait Ergo Deo
alius modus possibilis non defuerit sanandae tamen mi-
seriae nostrae convenientiorem alium non fuisse.
Haec multas et pias dat S. Th. in Corp. quarum summa est:

Reparatio generis humani in duobus mpe consi
stit scilicet in promotione hominis ad aeternam salutem
per congrua media, v. g. per exercitia actuum
fidei spei, Charitatis, per copiam sanae doctrinae
et usum sermonum. et in remotione impedimentorum
salutis ut sunt peccata mpe superbia et inordinatus
excellentiae appetitus peccatorumque pericula et occasiones
atqui incarnatio excellentissime utrumque hoc
praestat, ut devote mysteria incarn. medi
tantibus constat et pulchris SS. PP. Sanctis S. Th.
h. docet. etc.

Ad 4tam Rx. Posito quod Deus voluerit repa
rare genus humanum per viam condignae et per
fectae satisfactionis (quae in dicta iustitia pro
recompensatione iniuriae Deo per peccatum illatae
fundata exhibetur sufficientis valoris pretium) simpliciter
necessaria unio hypostatica per quam sese Deus uni
ret naturae creatae s. Angelicae s. humanae, adeoque po
sito, quod voluerit hanc redemptionem complere
per homines simpliciter fuit necessaria incarnatio. Ita
S. Th. cum certa et communi PP. quorum Sanctis et
Verbis operose citandis ut supersedeam, istud
certum esto; eos tanquam invicto argumento contra
arrianos et Nestor. fuisse usos, isto in:
Chrys condignum pretium Deo pro redemptione nostra

obtulit, mortemq; ac pctm sua pnõe perfecte
destruxit, q̃ Chrs est sl Verus Reus et hõ. in quo
proin argmo tanquam certissam supponebant hanc
Ma. Ut qs pro redemptione l. pcto poit con
dignum pretium offerre, n̄ sufficit ipsum ee tm
creaõ et sctissam sz necrium est, et sl ee Deum
Rõne huius offert S. Th. h. pctm m. ht quandam in
finitam intra genus iniuriae S. offensae Rei pp in
finitam Rei maiestatem per illam offensam l. eo gra
uior n. est offensa, qnto maior est offensus, et vi
lior qui offendit. q̃ ad condignam satisfaõem ex
hibendam oportet ut actus satisfacientis hãat
valorem satisfactorium infinitum, sz talis n̄ pt
ee actus satisfactorius puri hois cum n. sit limi
tata puri hois dignitas et sctitas n̄ pt in
actum suum transmittere valorem infinitum. q̃
necee est, ut qui condigne pro pcto satisfacit
sit n̄ purus hõ. nec v. Reus ipse per se satisfre
pt aut dbt (qui exhibendae satisfactionis incapax
est nec esto capax eet sibi ipsi tn exhibere n̄ pot.)
q̃ necria est unio hypostatica per quam Reus
creaõ unitus, operibus eius infinitum valorem tri
buat, ac pro infinita pcti malitia satisfiat et
consequi, posito qd Reus voluerit assumere, uti
potuisset, naõ Angelica necria fuit simpli
incarnaõ ad genus humanum redimendum

Circa hanc S. Th. rationem ac Doctrinam circa
ipsam hanc responsionem movemur à RR.
ut pauca dubia quorum aliqua h. necessaria
breviter discutiemus in. de quantitate gravitatis
peccati, an et Cur purus homo pro se satisfacere non possit
aut pro alio? quomodo, pro quibus et in quantum Christus
satisfecerit.

Dubium jus.

An in genere iniuriae fuerit simpliciter in-
finita malitia peccatorum pro quibus
Christus satisfecit?

Entitas malitiae peccati RR. quoad triplicem spectant:
1o. in ordine ad suum habitum S. peccatorem quem inqui-
nat; 2do. ad legem S. regulam rationis à qua peccator
recedit in quo etiam recessa formalis peccati ratio etiam po-
tissimum consistere videtur. 3. ut est offensa S. iniuria
quatenus in. peccator contra legem divinam peccans, Deum
contemnit, se ab ipso avertit, atque ita Deum
graviter offendit eo usque ut etiam ipse se avertat à
peccatore, amicitiam solvat et omnium adversus eum
concipiat. 2dum jus et 2dum modum malitiae
peccati finita est, sed 3tium v. modum finita ne sit
an infinita controversum est. qua de re inveni

3. Antias. Ja vult malitiam illam accessionis s.
iniuriae diae esse simpliciter infinitam in genere malitiae
Ita Barthol. Chaninch de sermis et alij.
2da vult, esse eam quae absolute finitam comparative
tamen infinitam, quia in tanta magna est, ut nullis
bonis operibus, vere cuiusque gentium multis et
magnis ex aequo compensari possit. Ita Less.
de perfect. divinis lib. 13. n. 187. Ragusa etc.
3tia vult esse infinitam tamen obiective, quia in
pro obiecto habet ens infinitum, non aliter quam contrario
l. dilectio Dei infinitae bonitatis dici potest, quia
circa infinitum bonum versatur, adeoque non esse
maiorem malitiam in peccato, quam sit bonitatis in
dilectione. Ita vero alijs videtur sentire Vasq.
h. B. 2. et alibi saepius.
Con: Probatur mihi videtur malitiam peccati qua Deo in
iuriosi non esse infinitam simpliciter. nec infinitam
tamen obiective, sed infinitam comparative. Est maior
Scholastic. et ut videtur PP. sum rationem et argumentum supra
citatum ja Pars Con. probatur. Quia si peccatum in genere ma
litiae esset simpliciter infinitum sequeretur omnia peccata esse paria
cum unum peccatum continere malitiam omnium peccatorum et singu
la habere totam malitiam quantam omnia sunt, hoc autem est longe
absurdissimum quis non neget esse maiorem malitiam ex
praesenti odij Dei, l. Blasphemiae quam sit intemperiae

Prob. seq. quia quod in aliquo genere infinitum est omnia
eiusdem generis l. eminenter continet l. formaliter, sic
Deus infinitus in essentia et perfectione, omnia entia et
perfectiones l. eminenter continet l. formaliter. Confir.
ex magis recepta Philosophorum doctrina, infinito
non dari infinitum magis sed quovis puto dato
gravius dari potest, nam odium Dei V. G. semper
potest magis et magis intendi, adeoque semper ma
gis et magis augeri eius malitia, quam non
erat nec iam est infinita. Ex eadem recepta
doctrina sequeretur Christi merita non fuisse ma
iora et meliora in genere boni moralis quam
sit peccatum in genere mali moralis, quod tamen est contra
sanctum Paulum Rom. 5. dicentem; Christi gratia superabun
dasse delicto. 2da Pars probabit ex
3tia quae iam Prob. Quia ratione dignitatis Dei of
fensi et vilitate creaturae offendentis tanta est ma
lignitas peccati mortis. Ut posita in lance diae iu
stitiae praeponderet omnibus bonis operibus omnium sanctorum
etsi ea millies plura et maiora forent quam
revera sunt, quod usque horum operum adeoque comparative
est infinita. Ant. Prob. Quia omnia bona opera
quibus Deus honoratur a sanctis, etsi in se considerata
sint magna aestimationis tamen usque maiestatis diae
sunt instar nihili, nulla enim gratia ipsi fit per haec omnia

cum ipsius maiestati et beneficijs sunt debita ista
omnia, nec ista solum sed infinities plura et ma
iora. At contemni Deum à sua creatura infi
nitis nominibus ipsi obstricta et ad amorem et honorem
ipsi obligata si poterit infructum hac mente osti
mari, utpote maiestati et beneficijs ipsius mente re
pugnans, ergo patet quod Deum non esse parem aestimare
honoris vel amoris exhibiti et puti, sed istud plu
ris aestimari in ratione mali quam omnia bona ope
ra in ratione boni. Unde et fit ut potius Deum
magis affligeret si corpus esset doloris quam omnia
bona opera exhilararent, perinde ac Regem gravius
offendit si contemnatur à suis quos beneficijs mensis
afficit, quam recreat honor qui ipsi ab alijs debite
offertur. Nec dicas: Deum non adeo graviter
offendi quovis peccato eo quod non quovis peccato vere con
temnatur, nam Adam V. G. non vere sed interpretative
tantum contempsit Deum quando cupidite victus de pomo
comedit, quod idem coit fit in alijs peccatis, adeoque
videtur Deum tunc non aliter offendi, quam offendatur aliquis
legislator qui videt Cives legibus suis non obedire
quae offensa non adeo gravis censetur. Ne inquam
hoc diceris, esto non peccata ipsa non gravius nec aliter
offendant Deum quam materialis inobedientia offendat legis
latorem nihilominus haec offensa gravissima est, quia
mi. à vilissima quidem rationali tamen et tot beneficijs

affecta creaa naadie et dia iura legesq sctis
simae à iustiss.o Creatore et Legislatore in bonum
ipsius creae data Legislatore et ipso inspectante
violari, hoc n. Legislatori multo gravius dolet
quam vereat obedia ab alijs in proprium suum bo-
num, et pro debito praestita. atq hanc sententiam et
nobiscum et tenent SS. PP. dum in pctō malia
simpli infinita non agnoscunt, nec hoc ipsorum verba
petunt, et tn dnt, tntam ee gravitatem pcti, ut pura
creaa eam tollere non potuerit, ita n. S. Ambros. in
c. 9. ad Heb. tntm fuit pctm nrm et salvari
non poenam aliqn in vingentis filij Dei morerer pro
nobis. Et S. Athan. in Evang. de Praeae. Cum vide-
ret filius Dei malia intollerabile nec mortale genus
idoneum eet qd morti resisteret, neq poenam malorum
suorum persolvere poet (nam excessus malia excedebat
oe supplicium) videnq sl Pris bonitatem et se quam
idoneus eet et potens commotus fuit sua humanitate et
miseriis nrae imbecillitatis illam ipsam imbecillitatem in-
duit. Similia alij PP. hnt apud Cass. lib. 13. n. 188.
et Vasq. d. 4. c. 3. q necessario sequitur Pres sensisse in-
finitam ee comparative malia nec agnovisse ulla
creaarum opera, quae malia pcti adaequari pos-
sint. Cum PP. sentit et S. Th. h. qa dicit pctm
hre infinitatem quandam qa parla, quandam, restrin-
git ab infinite absoluta, nec tn eximit à re-

spectiua. Verum contra nostram sententiam pro utraque
adversariorum infinite aliqua obijciunt et quidem
pro infinite absoluta.
Ob. jo. Quanto magis crescit offensa quanto dignior est
offensus et vilior offendens. Sed illius est infinita digni-
tas, huius infinita vilitas ergo etc.
Resp. si maioris sensus sit; offensam crescere arithmetice
aequali secundum dignitatem offensi, tunc falsa est Ma. nam
etiam in humanis patet non omnem iniuriam Regi illatam dignitatem
Regiam adaequare arithmetice. Si vero sensus sit, offensam
proportionaliter crescere secundum offensi dignitatem tunc Conc.
Ma. Sed nihil mihi pro nobis concluditur, mi. Iniuriam in
Deum in genere iniuriarum esse maxime adeo ut ei nulla
alia possit aequari l. similis excogitari. Sciendum dignitas
in genere dignitatum maxima est, non ac in infe-
ras absolutam iniuriae infinitatem, quia in hac ipso genere
summae iniuriae, dari magna latitudo, et tam specifi-
ca quam individualis inaequalitas. Ita ut nemo in
individuo offendat Deum quin magis ac magis possit
eum offendere adeoque obiectum huius iniuriae nunquam
adaequate attingitur, cum Deus sine fine possit magis
ac magis contemni.
Ob. 2do non minor potest esse culpa, quam sit poena
inflicta, sed poena inflicta puta mort. est simpliciter
infinita, ut pote aeterna, ergo etiam culpa erit infinita
Resp. jo. neg. mi. nam quod secundum durationem solum infinitum

est, non est simpliciter infinitum, alioqui et creata
hois Beat. esset simpliciter infinita utpote et æ-
terna, quod tamen concedendum non est, nam ut aliquid sit
simpliciter infinitum, oportet sit et intensive infi-
nitum:

Pro 2do. Ubi pœna illa Dei infinita nihilomi-
nus recte infligitur pro malitia simpliciter finita, cum
non hæc malitia tota sit. Ut nullis bonis quantumvis
longo tempore continuatis operibus exæquari et compen-
sari possit meretur et pœnam quovis tempore finito
longiorem adeoque æternam, ita ut peccator tanquam
Dei inimicus, æternum Dei amicitiam excludatur et
æternum puniatur pœna damni et sensus.

Pro infinitate tamen obiecta sic

Ob. si peccatum haberet plus de malitia quam contrario l.
dilectio de bonitate, id esset aut certe colligeretur l.
ratione obiecti, l. ratione meriti, l. ratione effectus, nil horum
dici potest, non jo ratione obiecti, quia sicuti peccatum tendit in
obiectum infinitum ita et Amor; imo Amor plus at-
tingit obiectum, nam directe cupit Deo bonum infi-
nitum quantum potest, pro bonitate eius infinita, cum
interim peccatum, præsertim quod non versatur immediate cir-
ca Deum, non adeo cupiat Deo malum, nec ipsum di-
recte contemnat, sed solum Deum eiusque leges quasi negli-
gat, adeoque tamen interpretative contemnat, quia longe

magis infinitudo ubi inflecit in actum amoris,
et eum reddit infinitae bonitatis, quam in actum peccati; ergo
peccatum erit multo minus infinitum quam amor qui tamen
tantum finitus est. Non 2do ratione meriti, quia sicut
peccatum merentur poenam aeternam, ita amor aeternam glo-
riam, ergo sicut par meritum est utrique par etiam erit
infinitudo. Nec 3tio ratione effectus. nam sicut
peccatum a iusto admissum mortificat viam opera bona
ita etiam amor l. contrario delet viam peccata, ita ut
nunquam reviviscant, et quidem formaliter delet sicut lux
pellit tenebras, quia cum peccatum formaliter consistat in aver-
sione ab ultimo fine, amor v. l. contrario, in con-
versione ad ultimum finem, necesse est, ut haec duo
simul consistere non possint, sed posita conversione ad
Deum, vis aversio ad eoque et peccatum expellere formaliter
imo pro ipso peccato etiam plene satisfiet, eo quod ipsum
peccatum per talem contrariam a virtute poenae aio satis-
fendi elicitam, peccatum omne sufficienter et perfectissime retractare.
Ex quibus viribus quaeret bonitas amoris malitiae peccati
in nullo cedere. Hoc argumento utuntur
nonnulli SS. qui cum Vasq. h. putant, amoris l.
contrarii bonitatem, non modo aequare malitiam peccati
sed peccatum etiam formaliter expellere et pro eodem condigne
satisfacere, quarum opinionem quod ad duas posterio-
res partes attinet, eam non modo falsam, sed gravioribus
censuris dignam nonnulli putant. quare ad sin-
gula argumenti capita sigillatim

Ad 2. Quod itaq; jo attinet ad obm. dico, si
amor et pctm physice spectetur, volte magis ten-
dere in Deum ipsumq; attingere per amorem, ut pote
per se amabilem quia accertat ab eo per pctm
eo quod Deus per se odio habeat l. contemni non potest sed
solum per aliquos effectus ut qua punit pctm p. Nego
tamen hoc satis esse ad moralem aestimationem horum
actuum quae pertinent ad honorem l. iniuriam Dei.
nam cum magnitudo offensae crescat ex magni-
tudine offensi vilitate offendentis et ex obliga-
tionibus quibus offenso est obstrictus magnitudo v. ob-
sequij, honoris et satisfactionis decrescat ex mag-
nitudine eius cui exhibetur ex vilitate et obli-
gationibus exhibentis. hinc fit ut pctm compa-
rative in infinitum superet amorem. Quod
2do ad meritum attinet. Dico. alii pctm me-
reri poenam aeternam, alii amorem gloriam aeter-
nam. pctm n. ut sua et per se et sm iu-
stitiae legem poenam mereri ut supra dixi non ita
amor gloriam quia n. dicat, manu pium quale homo
effectu est respectu Dei eo ipso mereri esse coheres
regni quod diligat Deum suum itaq; quod homo me-
reatur vitam aeternam est ex sola ordinatione Dei
nam Deus volens creaturam misericorditer evehere ad

cionem gloriae suae voluit ut ipse homo sese ad hoc
disponeret, et dignum est dignitate aequalis quae im-
possibilis est, sed proportionis redderet ad hoc ut ei
spiritum S. et gratiam adoptionis infunderet. Inter has
dispositiones in peccatore ultima est amor Dei vel contrio
qua posita non ex operantis merito sed ex sua omnia
emittit peccatum, gratiam habitualem infundit, dat spiritum S.
et in filium adoptat. nec non putandum est, amo-
ris vel contritionis actum, tantis bonis dignum esse, sed
est tantum dispositio ex parte hominis, qua aptior dari
non potest. Deus autem homo per auxilium gratiae facit quod in se
est, Deus acceptat tanquam dignum et sua benignitate
supplet, statuendo, ut talia ad praesentiam talis
dispositionis et gratuitis magno peccatori donentur. Ob-
lata porro gratia et filiatione divina, fit ut non solum
amor Dei, sed omnia et singula opera bona ex
gratia facta sint meritoria vitae aeternae, eo
quod opera illa iam ratione operantis maiorem ad hoc
praemium proportionem habeant. Ex eo non quod sint
opera filii Dei (cui enim ex adoptione debetur ae-
terna hereditas.) et etiam per spiritum adoptionis iam
inhabitantem dignitatem quandam singularem contrahant
ratione cuius ductu vitae aeternae condigne meri-
toria. Itaque non tam propter dignitatem operum, quam propter dig-
nitatem operantium, in ipsa tamen opera influentem
operibus iustorum vita aeterna est promissa. alia est
ratio peccati hoc non per se non ratione conditionis subiti merentur poenam
aeternam.

Similis est responsio ad id, quod 3tio loco allatum est, quoad effectum, nam quod peccatum mortificet viam bona opera, id facit ex vi propria, et ratione innata malitia. Quod v. amor l. contrario extinguat peccatum, et restituat bona amissa, non habet ex vi propria, sed ex mera benignitate Dei. neque enim probabile mihi videtur singularis Rr. quorundam contra communem aliorum fere omnium Mtiam quod in contrario l. amor fratri expellat peccatum, et fratri sanctificet Hominem, iustificet et pro peccato condigne satisfaciat. Nam jo. ut omittam Trid. Sess. 6. c. 6. quod fortasse non adeo expugnat RR. ut quidam RR. putant contrariorum vera et communis hominum persuasio qui vere credunt, contrariae tamen dispositiones ad remissionem peccati, interrogatus enim contritus quilibet cur de peccato doleat, recte per causam finalem respondet ut mihi Deus peccatum remittat. 2do. patet idem ex Sta Jer. 3. Convertimini revertentes, et ego sanabo aversiones vestras, non dicit convertimini, et ita sanate aversiones vestras, sed ego sanabo. Idemque habetur in plurimis aliis locis ubi Deus promittit se peccatum remissurum, ut quod Isai. ego sum ipse qui deleo iniquitates tuas, et non est alius absque me. quod tamen

falsum foret si hoc contrariae eliciendo formaliter expelle-
ret peccatum. Vnde 3tio ab absurdis idem convin-
citur, sequeretur n. hoc esse causam physicam personalem suae
sanctificationis vitae suae spiritualis, ac aptionis in filium
Dei, quia est causa personalis physica contrarii, quae
tamen secundum authores est causa formalis horum effectuum. Constat
quod contrariae esse tantum dispositiones ad expulsionem peccati
non vero formales causas expulsionis, imo tantum abest, ut
ipsa contrario sit causa formalis huius effectus, ut valde
probabile sit neque ipsa gratia habitualis secundum entitatem suam
physicam peccatum expellere formaliter sed quoniam cum sui in-
fusione habet conjunctam liberalem Dei condonationem
et remissionem, nam probabile est, hanc remissionem a
peccato posse abesse, ita ut gratia alicui infundatur
et tamen peccatum non remittatur, quod tamen de ordinaria
Dei potentia nunquam fiet. Nec obstat quod ad-
versarii dicunt posita conversione ad Deum esse ab
eodem aversione expelli et peccatum sufficienter retractari
adeoque pro eo satisfieri, non obstat inquam, nam
in plus non convincitur quam quod resumpta ad Deum
conversione ab actuali ad veram conversionem
adeoque ab actuali peccato cessetur, et pristinae
cum Deo amicitiae redintegratio a peccatore quantum
in ipso est, desideretur, sed tamen non probatur quod habitua-
le peccatum hoc ipso remittatur aut deleatur, i. a Deo

remitti l. deleri debeat, adeoq; quod Rex et
se statim ad pctorem per gratiam convertere teneat
ipsumq; vi satisfactionis et poena ipsi ex debito
remissa in filium recipere, quis n. dicat, eum
qui iniuriam fecit Christi aut eius legem violavit
ita ut mortem mereatur, quod in quam dicat eum
satisfacere ex aequo et sustinere utractare pctm suum,
si Christum amet, et doleat de suo facto, emenda
remq; promittat? quis dicat ex nostra vi tanti
aestimari debere? illum dolorem ex amore pro
fectum gnti iniuriam et legis violationem? aut
quod neget Christum pro iniuria ultinere et pro
meritis punire quia hoc ipso quod quis meritus est,
amittere vitam et omnia bona etsi millies amet l.
doleat, non censetur aliquid aequivalens offerre, quod
mereatur condonationem. Quod a. dominus in humanis
hoc aequè ac potiori iure locum habet in divinis.
atq; dicta hns sunt et notanda pro materia de Poenitentia.
Ess. ut ipse.

Dubium 2dum

An possit pctor pro suo, aut homo purus,
iustus tamen pro alieno pcto
digne satisfacere?

Not: satisfactionem lege acceptam aliam esse perfectam

aliam imperfectam, perfecta s. condigna s. arith
metica s. ut Kk. Coquum sm iustitiae rigorem
est, quae seclusa et acceptatione iniuriati tanti
in se pretij est, ut censeatur aequalis gravitati in
iuriae adeoque sufficiens efficax ad eam tollendam.
Imperfecta est, quae quidem habet aliquid pretij et va
loris, non tamen satis ad tollendam offensam, adeoque
ut tollat offensam necesse habet, ut accepter ab
offenso, ita ut modica satisfactione posse creatam
divinitus adiutam pro suis peccatis offerre, imo de
facto saepius offerre non est; Sed et certum est posse
puram creaturam pro peccatis alienis satisfacere imperfecte,
imo de facto saepius satisfacere per experientiam, quam
in Ecclesia Christiana et eius privati sancti suas
preces et bona opera applicant, pro conversione
infidelium et peccatorum, eamque impetrant adeoque
pro eis satisfaciunt; Certum denique est nullam puram
creaturam de facto imperfecte satisfecisse pro peccatis
totius generis humani, eo quod a posteriori con
stet. Neque ad nullius puram creaturam preces aut
bona opera totius generis humani peccata remisisse.
Con: ja. Nullus peccator est pro suis peccatis perfecte
satisfacere. Ita generatim omnes Cathol. et illi, qui
contrarium tribuunt fratres vim expellendi peccatum,
Pro Con. Probatione Not. ex PP. quos citat

Vasq. d. 2. n. 520. pctm mort. praeter vatu
culpae dia iniuriam involventis secum ferre
vatum multiplicis poenae, tam in hac quam
futuro saeculo, inter quas poenas una est a
terna carentia efficacis auxilij gratiae pre
venientis et excitantis ad resurgendum a
pristino pcto, adeoque necessariam ad conci
piendam contritionem, per quam pcti macula
et dia iniuria s. fratri s. dispositive ex
pellatur. Hoc Not. Prob. Conclusio
non est satisfactio perfecte qui tm pro parte de
bibi satisfacit cum interim alia pars debiti
ipsi a creditore remittatur et condonetur, so
pctor et contritus non in hoc modo satisfa
cit, nam gratis dat (quod falsum tn esse supra
diximus) quod contrium pctm fratri expellat et
perfecte pro iniuria dia satisfaciat. nihilo
minus pro toto suo debito non satisfacit quia
Reus qui creditor est, partem debiti remittit
mi. debitum carendi vi auxilio gratiae pre
venientis, qua carere pctm merito debuerat,
nec ulla via l. ratione pro hoc debito satisfacere
poterat, quomodo n. satisfaciet, certe non mi
per obsequium et bonum opus Reo exhibitum
atque nullum opus bonum praestare pt mi gratia pre-

veniente à Deo concessa, q̄ iterum hoc ipso q̄d
Deus talem gratiam concedat, debitum gratiae carendi
liberali remittit, et consequenter peccator satisfacere
per se non potest, cum ad hoc ipsum ut vel aliquale
satisfactorium opus praestare possit pars debiti
remitti debeat. Hoc argumentum etsi efficaci-
ter probet, neminem pro se satisfacere posse, non
tamen probat, quin aliqua sanctissima persona V. G.
Beata Virgo, q̄ nunquam peccavit, pro aliis per-
fecte satisfacere possit. Videtur enim hoc fieri posse
Nam talis persona posset à Deo accipere auxi-
lia gratiae praevenientis (cuius carendi debi-
tum nullum habet, eoque nunquam peccavit ut sup-
ponimus) efficacissima et intensissima habi-
tualis gratiae donari habetur, imo et morale
caput caeterorum hominum constitui à Deo quibus
positis si haec persona praestantissimos amoris
actus pro peccatis aliorum offerret, non videtur quod ob-
stet, quominus eos Deus tanquam condigne satis-
factorios et gratiae novae ipsis peccatoribus confe-
rendae meritorios acceptare possit et debeat,
eo fere modo quo in statu Innocentiae si Adam
in gratia perseverasset, ubique suis posteris
gratiam condigne promeritus fuisset. Verum hac
non obstante sit

Con: 12da Nulla pura creatura pro peccato mort.
alterius condigne satisfacere potest. Ita cum PP.
et Schol. pauciis exceptis, alii Concl. probant
qui maiorem ij obiectam tm in peccato infinitam
agnoscunt, alii qui agnoscunt tm obiectam.
Priores probant (: et optime :) argumento ex PP.
petito quod supra in hac q. 3. in responsione 4.
ex S. Tho. attulimus. posteriores v. utrum ar-
gumento dicto, quod mihi etiam non displicet, quia etiam in
PP. fundatum bonum hic videtur et est hoc: nulla
adoptivus Dei filius (: qualis est vis quod solum
gratia habituali est praeditus :) potest alteri mere peccatori
mereri condigne adoptionem in filium Dei, adeo
quod nec condigne satisfacere (: etsi in fidelibus ali-
ud sit actus meritorius et satisfactorius, quia
meritorius respicit respicit mercedem gratiae et glo-
riae dandam pro merito, quia satisfactorius v.
respicit malum culpae l. poenae. delendum
pro satisfactione exhibitum, inclusimus idem
actus qui condigne mereri peccatori gratiam habitualem
et adoptionem in filium Dei etiam sit satisfactorius
pro reatu culpae et poenae, saltem aeternae et
potest ex actibus Christi, qui sunt dictus dictos respectus
et terminos, fuerunt meritorii, sed et satis-
factorii :) atqui vis pura creatura etiam satisfa-
cere filius Dei tm adoptivus quod nulla talis

ratione sit condigne mereri gratiam adoptionis
ferentem secum remissionem peccatorum et perfectam satis-
factionem pro iisdem. Vnde Syll. est certa Ma.
Prob. ratione morali à PP. approbata: quia qui
alteri adoptionem et gratiam mereri adeoque et
satisfacit debet esse caput mysticum eius cui
mereri, ut docet cons. cum S. Th. infra q.
8. atque nulla pura ratione sola in gratia habitu-
ali praedita, potest esse caput mysticum aliarum ra-
tionum. quia sicut in naturalibus caput debet esse ha-
terogeneum ut ita possit in subiectos sibi partes
influere necessaria virtute, vires, spiritus, aliaque
subsidia singulis necessaria, sic et in morali-
bus haterogeneum esse debet, non esset a; tale in habet
principium merendi, et gratiam ab habitu dicta, in
gratiam unionis hypostaticae, ut ita alios con-
dignos iustificare et pro iis satisfacere possit.
docent hoc satis aperte SS. PP. Ita n. Coquit
Adrian. ja. in Epla ad Epos Hispaniae Contra
Helipandum docentem (Christum) esse filium adoptivum:
quomodo inquit sumus nos per gratiam Dei adoptati sic ipse
nobis consors in adoptionis gratia fuit? adoptio-
nis gratiam nobis non tribueret si ipse hinc quem assum-
psit necessarium habuit ut gratiam adoptionis acciperet.
Eadem fere verba repetunt PP. Francofon.

sub eodem Adriano et Carolo Magno contra
eundem Helipandum, celebrati, unde dicti PP.
tanquam certam supposuerunt Ma. istam, qui con-
digne adoptionem alijs merent, adoptivus tamen filius
esse non potest. Eadem videtur etiam fuisse aliorum PP.
mens praesertim S. Aug. 1. de peccatorum meritis c. 14
ubi sic ait, potuit Apostolus recte dicere, imitatores
mei estote sicut et ego (Chri), nunquam autem dicere
iustificamini a me sicut et ego iustificatus sum
a (Chro), quam potest esse et sic et fuerunt multi iusti-
tiae et imitandi, iustus autem et iustificans ne-
mo nisi (Chrus). Unde dicitur, credenti in eum qui iu-
stificat impium, deputatur fides ad iustitiam, quisquis
ergo ausus fuerit dicere, iustifico te, consequens est
ut dicat, crede etiam in me, quod nemo sanctorum
recte dicere potuit, nisi sanctus sanctorum. Idem docet
S. Th. infra q. 8. a. 2. et 6. ex quibus videtur de-
duci hoc argumentum a priori, in gratia habitualis filiis
adoptivis concessa, ordinatur solum in supernaturale
bonum illius cui inhaeret, ut in ipsum Deo gratum
sanctumque efficiat, ac bona ipsius opera moralia
informet, tribuatque ipsidem condignum valorem
meritorium solummodo augmenti gratiae et aeter-
nae gloriae, sibi soli acquirendae, ut peccatori alteri

per eam de condigno nil potest mereri, nec condig-
nè pro eo satisfacere saltem pro pœna æterna ipsi
debita, nec fere secus, quam mea virtus physica
nutritiva sufficit ad me alendum, nec tamen idonea
est ad nutriendos alios, quia non est ordinata
nec ad promovendum proprium corporis mei com-
modum. Ant. Prob. ex differentia gratiæ unionis
hypostaticæ et gratiæ habitualis, quia sunt PP. et
S. Th. supra et ja 2da q. 114. a. 6. sola unio
hypostatica constituens Christum caput totius Ecclesiæ
efficax est, ad promerendum et satisfaciendum pro pecca-
toribus, quia gratia habitualis ordinatur tantum ad habentis bonum
non v. ad alios.

Ex his satisfit argumento ante 2. Concl. posito
esto namque gratis (quod tamen negandum supra do-
cuimus) posse esse bonitatem operum satisfactæ talis per-
sonæ, cum gravitate personæ, hoc ipso tamen quod talis
persona pura creatura sit, est in casu gratiæ, cæsi-
tis alios condigne iustificantis, nec à gratia
habituali quantumvis intensa accipit vim et efficaciam
sufficientem influendi meritorie in alios gratiam et
remissionem, sed tantum accipit vim condigne au-
gendi suam propriam gratiam et gloriam. Unde sine hac
sententia non est admittenda et possibilis illa Hypothesis

quod Deus puram creaturam sola habitualis gratia instruc-
tam, poterit constituere morale caput peccatores
condigne iustificans et perfecte pro eis satisfa-
ciens. Quare etiam quod de Adamo additum est
verum non est, nam si Adamus Immac. servasset eandem
in posteros quos etiam transmisisset, non tamquam
caput iustificans l. condigne meritorie iu-
stificantis ipsorum causa, sed tanquam per accidens,
s. conditio sine qua non Deus infudisset gratiam sin-
gulis posterorum Adae in momento Conceptionis
ipsorum, veluti si liberalis Rex ad explorandam
famuli obediam dicat, continue te hodie domi
et cras te tuamque totam posteritatem creabo Prin-
cipem; neque in tam vile famuli obsequium esset
Empatus meritorium, sed conditio sine qua Rex libera-
liter suam, in ipsum posterosque ostendere non vellet.
Eodem proportionali modo habuit se res cum Ada-
mo, quomodo a. Idem Adamus non obediendo merue-
rit cum tota posteritate sua poenas quas de facto
sentimus docet in ja 2dae de peccato Orig. q. 81.
82. et 3.

Dubium 3tium

An et quantum Christus pro Peccatis Generis
humani satisfecerit.

Sermo est de satisfactione perfecta quae quod sit

superiore dubio diximus, in quo et insinuavimus
opera (Chri) satisfactoria respectu solius alterius termini
fuisse nobis et meritoria, adeoque quod de satisfactorio
Valore hic dicimus et de Valore meritorio dictum
volumus.

Ostijs. Opera (Chri) sunt Valore satisfactorium
et meritorium superant gravitate nimium collectim
peccatorum generis humani, adeoque ipsius satisfactio
fuit perfecta. Ita communis PP. et Scholasticorum
contra nos nullos. Prob. Con. ex Sa. et PP.
Nam ad Sa. quod attinet, frequenter in ea (Chri) satis
factiones designantur nomine emptionis copiose Re-
demptionis, solutionis pretij magni pro quo devo-
tor illas peccata adequasse, ac et superasse. Fre-
quenter et S. Paulus in Epistolis idem insinuat, pre-
sertim Rom. 3. et Heb. 10. Ubi instituta com-
paratione legis Vet. et novae dicit, Veterem per
suas ceremonias et sacrificia pro peccatis non satis
fecisse, (condigne, in) at in lege nova, per fidem
(Chri) et sacrificium iustitiam venisse in omnes et super
omnes, et nos per eum sanctificatos esse, adeoque et
plene pro nobis satisfactum. et quaerisse ad Rom.
5. docet, gratiam redemptionis superasse delictum
dicens: non sicut delictum ita et donum, ubi abun-
davit delictum superabundavit et gratia. Idem dicit

quente PP. dum de hac satisfactione magnifice et per varias similitudines loquuntur. Sic S. Athan. Christum parva magnis compensasse, et quasi stipulam igne consumpsisse. S. Chrys. scintillulam immenso pelago consumpsisse. S. Cyprian. Pretij magnitudine superasse negotium, et ultro solvisse quod non debebat. Praeter alios dicta quos passim videre est quid S. Greg. satisfactionibus Christi accomodat, quaerelam illam Job. 6. Utinam appenderentur iuxta mea, quibus iram mercuri et calamitas quam patior in statera, quasi arena maris haec gravior appareret, Ex quibus omnibus satis liquet SS. PP. pluris aestimasse Christi satisfactiones contra hominum iuxta. Rationem horum omnium commodius explicabo Con. seq.

Con: 2da. Via et singula Christi opera meritoria et satisfactoria in ratione valoris meritorij et satisfactorij, sunt simpliciter infinita tam extensive quam intensive. Haec Con. non est quidem tam certa quam antecedens, absolute tamen certa est, et communis PP. et scholast. cum S. Th. quamvis Scotus cum suis et alijs non nullis negat quoad infinitam intensivam. Desumitur a. et attendit infinitudo extensiva meriti et satisfactionis ex

respu ad multitudinem infinitam praemiorum et
pctorum, qualis tn pctorum multitudo nec est,
nec erit, cum certus, adeoque finitus sit eorum quod
Deum numerus. Intensiva infinitudo meriti l. sa
tisfactionis desumitur ab illimitata mensura graduum
intensionis moralis valoris etsi respondentia his
meritis aut satisfactioni praemia l. pcta sint de
facto infinita quoad numerum et augmentum
intensivum. Probat porro Con. nra jo. Ex Petrau.
Clem. 6. de poenis et remiss. in qua ait: meri
torum (Chri) thesaurum esse infinitum, ac proinde non esse
timendum, ne illa pctorum multitudine aut mag
nitudine exhauriri possit. Item unicam sangui
nis (Chri) guttulam modicam propter unionem ad verbum
sufficere fuisse, ad redimendum ursum genus humanum.
Nec dicas. Pont. hic locutum fuisse de infi
nite extensiva tm, tum quia hoc sine fundamento as
seritur, imo contrarium in satis patet, quod infinitum
hanc sanguini (Chri) tribuat, propter unionem ad verbum
a quo opera infinitum et intensive accepisse
valorem mox dicat. Tum quia, ut sim loq. et ex
periam teste in humanis sine augmentum exten
sivum valoris satisfactorii cessat et augmentum
eiusdem intensivum nam si V. G. aliquis magnus aureus
numerus sit sufficiens ad exolvenda millia denariorum

continebit in se septens. sl. et intensive
valorem 1000 denariorum. etsi fuerit sufficiens
pro exsolvendo infinito debito denariorum et
infinitum valorem intensivum habebit quod idem
facillime patet in satisfactione (Ri) sufficiente pro
extensive infinitis petitis. Prob. 2. Ex
adductis ante PP. similitudinibus qui infi
nitas (Ri) satisfactiones populo Christiano aptius per
suadere non potuerunt, quam si pota guttulae
scintillulae, stipulae, arenulae, satisfactiones v.
flammis, arenarum nimirum cumulis compararent.
Prob. 3. ratione generali et à priori. Quia pe
culiaris dignitas aut condio personae etsi non
semper saepe tamen ex circumstantia moralium
eiusdem personae actum transfundens in easdem
proportionatam Bonitatem et Valorem. sic n. vi
demus Regem quoties operatur pro dignitate et
magnitudine regia (. ut non operatur quando V. G.
moderate comedit, orat.) conferre operibus
suis proportionatum suae dignitati moralem
valorem quo carecissent eadem opera nisi pro
circumstantia habuissent eam dignitatem operantis
adeo ut dignitas regia censeatur ipsi extrin-

sua sua infinitas ac dignificans opera, vel
ad quam Rex Thronus, sceptrum et ex contactu
suo qui infirmat ac qui honorabilia reddit, l.
qua corpora sanctorum attacta rosaria et sua sanctitate
morali afficiunt ac sacra reddunt aut qua
verbum Dei scriptum vocatur scriptura sacra in
a sanctitate Dei qui informante verba sua eoq
veneratione digna reddente. atq; eadem est ratio
in humanitate Christi pro nobis satisfacente, haec n.
ex hypostatica unione qua filio Dei infinitae
dignitatis personae uniti sortita est sicut sanctitatem
ita infinitam dignitatem moralis capitis nostri, et
eam dignitatem pro circumstantia habet vim et singula
illius capitis merita et satisfactiones. Unde quia
Christus qua homo nil ~~contra~~ circa hominum opera
rationem egit moralem in ut eorum caput, hypostatice
verbo unitum, omnia huius capitis mo
ralia opera infinite ab hac circumstantia
et dignitate sunt satisfacta et deificata, et
consequenter in opera eadem derivatus est valor
meritorius l. satisfactorius talis qui omni vio generi
meriti et satisfactionis responderet digne adeoq
vio infinitus. Ut hoc est quod SS. PP. docent
in Christi opera ideo esse tanti pretii et valoris
quod sint Theandrica, l. Dei virilia hoc est,

humana opera ff Unione hypostatica vel
tam deificata et ab ipsa increati verbi ipso
nolite à Deo inseparabili extrinsece ipsi
informata eo fere modo, quo ignis infor
mat ferrum candens qui denuiat ignitum aut
oleum perfundit papyrum quam denuiat unctam.
Ipsanzanus praeter alios insinuat l. Th. q. 48.
a. 6. ad jum et 2. et optime explicat Vasq.
D. 5. c. 5. quanquam Napeza B. 12. et seqq.
aliique paulo alii exponunt. atque hinc est, quod
pro ja Con. not. ut eius optima ratio est quod Christi
humanitas cum operibus suis Theandricis Deo
acceptior est, magisque illam amat, quam genus
humanum versum cum suis potius versis etsi in
finitis pluribus exposcit haec, adeoque huma
nitas Christi plus potuit per se ob dignitatem Uni
onis hypostaticae, tamen fere generi humano, quam
Adamus nocere. Ex dictis utraque hac Con
Collig. (Ut de haereticis Stancaro et Calvino
nil dicam) minus digne. Sed nimis ebrietate sen
sisse de meritis Christi, Scotum, Ruron. Gabr.
et alios paucos in 3. dist. 19. qui non regantes
quod Christum pro potius nostris vere satisfecisse
docent tamen opera Christi de se non habuisse valorem

et condignitate ad tale satisfacere sed tamen ex ac-
ceptatione divina, qua sic voluit Deus, illa sibi offerri
et promisit illis se fore contentum, et remissurum
peccata hominibus. Ubi in humanitas Christi per unionem
hypostaticam pro omnibus satis esset idonea, et
merecen de congruo. Ut eius opera a Deo ac-
ceptarentur, negant tamen eadem opera eiusdem fuisse
valoris meritorii l. satisfactorii infiniti, imo
eorundem valorem una cum valore omnium bonorum
operum, a SS. factorum, ut aequare omnes omnium
Fidelium ac posterorum in Deum iniurias.
Probant 1o. quia Christi merita et satisfactiones
fuerunt quoad valorem, tam in genere physico quam
morali. Ergo valor eorundem fuit finitus ut pote
proportionatus entitati cui inexistit.
Ex Conced. ant. neg. Conseq. quia cum moralis
ille valor, non sit intrinsecus physicae entitati
operis sed ab extrinseca circumstantia Rectitudinis pro-
veniat, et necesse non est, ut in ratione finitis l.
infinitatis suo fundato et subiecto proportionetur.
Probant 2do. Coeteri Doctores negant infinitum
valorem esse possibile quod multo potius negabunt, de
facto existere, ut existeret si merita Christi essent
infinita.

Ex Philos. de possibilitate infiniti disputantes
loqui de infinito physico, non morali, quod
non modo possibile esse sed de facto dari ratione
supra allatam, negari non potest. Nam eo ipso, quod
à Christo per creatum ~~creaturam~~ ipsius liberum arbitrium
bonum aliquod opus productum fuit, continuo ex
circumstantia illa increata dignitatis personalis
Christi humanitatem et via opera ipsius satisfaci-
entis et dignificantis resultavit valor ille
infinitus qui valor non est directe ipsa in-
creata personalis dignitas ut vult Vasquez, A. 15.
sed est creatum pure quoddam morale accidens, et sup-
naturale ipsi pretium non physice inherens sed moral-
iter existens, (sicuti morale pretium humanis
contractibus accomodatum censetur inesse pecuniis)
moralibus Christi operibus et ex ipsis, ut ipsis resul-
tans ex circumstantia reitis, et quod ille valor Deo in-
finite gratus, non quod sicuti ipsi grata sua pro-
pria increata essentia, hoc non placet Deo infi-
nite ratione sui, ab V. hic valor ratione satisfactionis
infinitae quae in Christi humanitatem ab ipsa reite
derivatur.

Probant. 3. Christus satisfecit qua Homo (nam qua
Deus non potuit, cum praemium pro meritis accipere,
aut aliquid debere quo quo satisfaceret imperfectionem

volebat) sed sic non potuit operibus suis con-
ferre valorem infinitum, sicut n. Christus quatenus
est, eiusdem speciei cum caeteris hominibus sic ipsius sita
opera. V. G. Charitas, mia, pro etsi fuerint ex
cellentiora propter intensionem et conatum animi, utpote
gratiis et auxiliis copiosissime instructi; non sunt
tamen alterius speciei physicae, l. moralis, quam sunt ali-
orum sanctorum opera. et consequenter nec infinita in ge-
nere valoris: Indicium n. specificae differentiae est,
quando alterum est de se simpliciter infinitum, alterum
finitum.

Ex Christum quidem qua homine pro nobis satisfecisse,
sed tamen in ipsius operibus reperiri duplicem valorem, alterum
quidem mere extrinsecum, qui in ex circumstantia
personalis dignitatis in ipsius operibus resultat, est
infinitus et dicta speciei operum, aliorum sanctorum quorum
nullus cum tali circumstantia est operatus. alterum
quidem intrinsecum et proprium, desumptum ab ipsorum
operum specificante fine, subiecto, circumstantiis aliis
a quibus habent aliorum sanctorum opera suam bonitatem et
valorem, atque hic valor operum Christi est per se inde-
pendens ab altero infinito (: cum tamen infinitus ab hac
intrinseco. et proprio pendeat, tanquam a supposito
fundato,) et est etiam infinitus eiusdem infinitae speciei
cum valore operum aliorum sanctorum, quamquam intra
hanc eandem speciem, quia cuius Christi morale opus est longe
melius et maioris valoris, quam ullum alterius, aut etiam

collective vim sc. opera, ff. rationem in obiectione ex-
pressam.
Probant 4to: si Christi satisfactiones et merita essent
infinita, sequeretur Deum non respondisse proporti-
onatum ei praemium, hoc v. est absurdum, ut patet, quod
seq. Prob. quia ista nostra pro quibus satisfecit,
nec extensive, nec intensive sunt infinita ut
supra diximus; praemium quoque gratiae et gloriae
quod ff. Christi merita a Deo nobis conferre est infi-
nitum non est, ut per se patet. quod nil ostendi potest, quod
infinitis eius gratiis respondeat. Imo respondere
nihil potest, nam vera finita praemia meritum
infinitum semper excedet, nec videtur posse dari
praemium aliquod infinitum.
Respondent aliqui probabiliter, ad meritum infinitum non
esse necesse ut actu detur, aut dari possit praemium
infinitum, sed sufficere ut respiciat praemium syn-
cathegorematice infinitum ita ni. ut ipsum meri-
tum nullo unquam praemio exhauriri possit eo modo
quo posse Dei dici infinita, non quod actu possit ei
tendere effectus actu infinitus, sed quia nil tam perfectum
et numerosum est, quin perfectius aliquid et nume-
rosius Deus fieri possit. Verum quia ex hac responsi-
one sequeretur Deum de facto non posse dare prae-
mium aequale meritis Christi adeoque superare posse
merendi in Christo posse remunerandi in Deo ideo

alij ac forte nolij cadent, pae Deo reddere
Christo praemium infinitum, in unione hypostatica
nam si Christus voluisset merita sua ea dirigere
ut impetraret à Deo ut Pater l. Spiritus S. aliquam
naturam hypostatice assumeret, adeoque illam substantiam
infinite sanctificaret et dignificaret, istud
digne meritus fuisset, et à Deo dari potuisset,
adeoque tunc meritis ipsius infinitum praemium
respondisset. Quod a. de facto, iam tale pre-
mium meritis ipsius non respondeat, id ex voluntate Christi
erat, qui merita sua Patri offerens, non in remis-
sionem peccatorum, gratiam et gloriam humano generi Christi
bonitatem petebat. adeoque negandum est Christum non dari
proportionatum praemium a Deo, hoc n. proportio-
natum est, quia ipse petebat, nam ad rationem meriti pro
alijs, non sufficit sola dignitas operis, sed requiritur
etiam oblatio ex parte operantis, pro quanto quod operans
obtulerit, proportionatum praemium erit si obti-
nuerit.

Probant. 2do Ut supra infinitum infinito
non dari infinitum maius, atque constat actum Christi
et patientiae, quas in Cruce exercuit Christus, longe
fuisse excellentiores quam fuerit V. G. cuius actus,
temporis quod l. hi non fuerunt infiniti, l. nulli vero.
Ex vero meritorius Christi actus etiam ex natura sua
minime praestantes fuisse et infinitos et e-
quales, sine valore illum extrinsecum à circumstantia

personae desumptum, fuisse a. eosdem et finitas
et infinitas et inaequales sub valore proprio
et intrinseco, à proprijs obis, finitis et in-
cunctijs desumptum. Instabis.
Si opera Christi ut hoc dictum est, sit valoris infi-
niti, sequitur Christum jo meritorio actu in in-
stanti Conceptionis elicito aequè multum meruisse
ac postea per totam vitam meruerit, adeoque et
tunc humani generis redemptionem et non primum
in cruce perfecisse.
Ex Dantem fuisse dignitatem et meritum singulis
quanta fuit omnium sit, nihilominus Christum nobis plus
obtinuisse et meruisse omnibus operibus morte sua
consummatis quam sine quoque illorum per se, eo quod
(ut omittam alia) opera Christi eatenus pro alijs
erant meritoria quatenus pro illis offerebantur, cum
igitur Christus, ita illa pro nobis obtulerit, ut no-
luerit per eadem redemptionem nostram perficere do-
nec morte sua consummarentur sequitur ipsius opera
hac sola ratione, nimirum ut per mortem consummata,
nostram solutam et redemptionem perfecisse.
Maneat igitur opera Christi fuisse valoris infiniti
adeoque ipsum pro nobis perfecte et de condigno
satisfecisse secluso etiam Dei acceptatione per quam
tamen verba non volumus satisfactiones Christi necessario a
Deo fuisse acceptatas, sicut non potuisse Deum non
acceptare eadem opera, quia nil necessario fit à Deo

quoque ad extra fuit, nam ex hypothesi includente
liberum eius consensum qualis est suppositio promissio-
nis diuinae. Esto ergo omnino conveniens fuerit ut
Deus satisfactionem Christi acceptaret, nihil enim tamen
nil tam conveniens nobis apparet, cuius omittendi
non multas rationes habeat Deus, tametsi eae Nobis
non semper pateant. Certe sicut invenimus
rationes, quare Deus post Christi redemptionem per-
mittat eam paucioribus salutarem esse, cum possit
fieri, ut prodesset pluribus imo omnibus, ita facile
ex iustitia, immutabilitate, aliisque attributis dicendis
fuisset invenire conveniens ob quam potuerit
non acceptare Christi satisfactionem praesertim cum ea
non fuerit oblata ex virtute propriae dictae iustitiae.
Neque enim per eadem verba volumus has satisfactiones
ut nobis proximae essent, non indiguisse actuali
acceptatione diuina, nec non necessaria fuit, nam cum
unius pro alio satisfactio, quantumvis perfectissima, non red-
dat ipsum fratrem dignum apud Deum, quem offendat,
eo quod non sit fratri ei inhaerens, et renovans ipsum
interius, non fallit ex se sola indignitate quam ha-
bebat apud Deum, et ita eum relinquit in eodem
statu, in quo illum invenit s. culpae s. poenae.
Ut igitur virtute talis satisfactionis tollatur culpa aut
poena, necessaria est Dei voluntas acceptans illam
ex ex merito illius renovans hominem interius.
Itaque quando dicimus satisfactionem Christi et seclusa Dei

acceptatione, fuisse condignam, tum dicimus, quod ob-
lata pro nobis per modum satisfactionis et meriti
fuerit in se aequalis sua condignitate, imo et
copiosa, ad impetrandam nobis gratiam et veniam
à Deo, quem peccatis nostris offendimus, non interim
volumus negare à Deo fuisse libere et
actualiter acceptatam.

Dubium 4tum

An Christus pro nobis satisfecerit
ex iustitia proprie strictaque accepta?

Postquam Christum pro nobis satisfecisse vidimus
quaerendum ex qua virtute? qua in re non
parum variant RR. a. veteribus dissentientes cum
n. quod veteres dubium non esset Christum ex iustitia
strictaque et proprie dicta non satisfecisse RR. cum
Suar. Rebell. Val. p. docent satisfecisse ipsum ex
iustitia et si quaeras qualis illa iustitia sit, videt
Suarez h. B. 4. S. 5. Rebell. et alii esse iustitiam
commutativam dicti ordinis et speciei ab omni com-
mutativa quae versatur inter homines. esse tamen eiusdem
speciei cum speciali virtute poenitentiae sub virtute
Religionis collocata, qua contritus pro peccatis
propriis Deo satisfacit. atque hoc solo differre
quod Christus satisfaciat perfecte homo imperfecte.

Rogersa videt esse eiusdem speciei cum iustitia commutativa qua homo homini pro iniuria satisfacit. alij aliud dicunt. antequam nos sententiam nostram declaremus. Praenot: In hoc dubio non esse amplius confundendas has quaest. Utrum Christus meruerit praemium ex commutativa iustitia, et, Utrum pro iniurijs satisfecerit ex iustitia? Prioris quaest. sensus est; Utrum Deus tanquam Christi debitor exerceat actum commutativae iustitiae remunerando merita Christi creditoris? quasi commutativum ius in Deum habitis. ad quam quaest. contra Rh. negat. respondet S. Th. cum alijs Veteribus 1. 2. q. 114. Posterioris sensus est, Utrum Christus exerceat commutativam iustitiam, satisfaciendo pro iniurijs, ab homine illatis Deo, creditori ius commutativum habenti adversus Christum debitorem adeoque obligatum ad exhibendam illi condignam satisfactionem quae tollat illatas honori divino iniurias. Ad hanc quaest. quid sit videndum dabit sequens.

Con: Nulla Christi satisfactio est actus a iustitia stricte proprie ducta elicitus l. imperatus. Ita teste ipso Scoto Cois Vet. quos ex Rh. sequuntur Vasq. Less. et alij. Ratio generalis et optima Con. est: quia haec Christi in Deum iustitia nec supernaturalis ordinis ordinis est nec naturalis, talis vero. qualis est iustitia cardinalis, quae fictitia.

Non supernaturalis, quia ut supra dictum quod quoad
supernaturalia ex sua aut aequivalentibus autem
non habet, nec in probabili colligi ut non habet l. colligi
scititia haec iustitia tam facile contemnitur quam
probatur. neque est naturalis est haec iustitia quia conditiones
quas in materia de iure et iustitia ex communi docuimus
ad iustitiam proprie dictam requiri hoc loco non adsunt,
quia in novas vero naturas et notiones fingere velimus
proprie dictam iustitiam in Christo concedere non possumus.
Vel. art. prob. de singulis Conditionibus. jo. de est
sufficiens alteritas, hanc ibidem docuimus non tam con-
sistere in ductione stipulationum, quam in ductione
dominorum, inter quos egerunt debet iustitia, atqui
haec ductio non dari inter Christum et Deum satis-
facientem, quia Deus titulo creationis conservationis per
hoc absolutissimum in Christi humanitatem omnesque ipsius satis-
factiones multo perfectius ius et passionem, quam in eadem
habet ipsa humanitas, sicut quia tu non consereris ullo
modo ex iustitia mihi satisfacere si deberes mihi
3. florenos nec mihi dares alios quam quos ego
proprio iure possessos perpetuo in manu mea habui
sic Christus cum opera ipsius semper fuerint in manu
Dei et proprio iure possessa, non potuit ex
iustitia per ea satisfacere. Nec dicas

cum Ragusa et aliis Christum habuisse in suas satisfactiones
peculiare personale dominium, creatum, incommunicabile ab-
solutum, independens, et exemptum à dominio illo su-
premo, iureque creatoris, conservatoris in omnia
creata, quod est sanctissimae Trinitati commune, ne dicas in quam,
hoc non ius et fictitium, et fortassis et periculosum
est; 2do. deest et aequalitas, quam
iustitia essentialiter attendit tanquam formale suum obiectum
et finem intrinsecum, nam satisfactio Christi, utpote
ordinis superioris et valoris infiniti incompara-
bilis superat malitiam omnium peccatorum humani generis
pro quibus satisfecit, sicut quod per ordinis superioris
bona nemo ex iustitia teneatur ultra omnem aequalem com-
pensare, bona ordinis inferioris, sic nec Christus tenebatur
ex iustitia patri offerre, suas satisfactiones debita nostra
longe superantes, alioquin non contra leges iustitiae
longe plus à filio exegisset quam debebatur.

3tio deest in Christo debitore obligatio iustitiae quae
ad honorariam satisfactionem (: qualis fuit Christi :)
illatas Deo per peccatum iniurias proprie et strictae
acceptas ut volunt authores :) nemo potest ex
iustitia obligari, nisi is qui iniuriam intulit,
ut experientia patet et AA. docent cum dantes ob-
ligationem iustitiae commutativae, de restitutione ho-
noris laesi esse necessario pure personalem, s. soli in-
iuriantis quae proinde non potest transire ad iniuriantis ho-

vdes aliosq inmoventes, atqui Chrg Reus nulla
affecit iniuria, q̄ etsi hoies sctores ex iustitia
alioqui ad honorariam satisfactionem tenerentur
tn̄ tenebat Chrg, adeoq; nec ex iustitia satisfe-
cit. Nec dicas: Christum fuisse fideius-
sorem pro gnre humano, adeoq; illo titulo ex iu-
stitia fuisse obligatum, qr etsi recte dicar Chrg fide-
iussor, qns suscepit in se scta humani gnris,
vt ipse pro ijs Reo satisfret, n̄ tn̄ e fideiussor
proprie strictq dictq, prout in mā iustitiae ac-
cipitur, ad condiones ad fideiussorem ex iustitia ob-
ligatum in ipso deficiant. Rāoi hns ex-
plicatae addi poent aliae. Sz l. haec sola adver-
sarios sufficiunt convincit, quorum obiones aliquas
iam adferemus ex quarum solutione Cm. magis sta-
bilietur. Itaq;
Ob: 1mo scta hoies sit propria dicta in Reum
iniuria q̄ hoies ex iustitia proprie dicta te-
nerent pro illis satisfre l. in defectu hoim,
ille qui pro ijs fideiussit, vid. Chrg. Ant.
varie probant. 2o. quis p. m. involvit aver-
sionem ab vlto fine vdentem in iniuriam ho-
noris Rei qa in. vera Reo praefer ipse Reg
virtualiter saltem contemnitur, adeoq; honor ipsius

iniuste (: uid. contra ius quod Reg in honore suum
ht, aeque ac quivis alius) violat, vnde pcta in
sa vocant iniuria irreueria, auersio, contemptus
irrisio, inhonoratio, deselectio Rei p. 2do Reg
stricto iure Creatoris dnij supremi, alijsque titulis
ius ht, vt a nemine offendat, sicuti ho ad
versus alium hoiem ne in se suisque bonis offendat
atqui Reg quouis pcto offenditur, q contra ius
suum ipsi iniuria fit. 3tio alterum irridere,
maledicere, iniuriare, conuiciari, infamare p. ht
iniuria commutatiua proprie dicta, q propria
dictam iniuriam etiam facit. qui Reum irridet.
maledicit p. vt si impostor aliquis persuadeat
alijs, Reum esse authorem pcti, se pius esse mentitum
decipere Christianos, reuelando ipsis in poetica
mysteria, quod n. neget talem infamare Reum
et teneri retractare sua mendacia, et ita
ablatam Reo famam et honorem restituere ad eaque
iustitia actum erga ipsum exercere, ad eaque contra
iustitiam an in ipsum peccasse; et consequenter si Christus
pro eo satisfacere velit. ex iustitia satisfacere de
bere. Ipsa obiectione et probationibus ipsius
iuncti Aff. aliqui admittunt veri nominis iniuriam
in quouis pcto, et consequenter obligationem ex iustitia

satisfindi. Verum cum scholast. veteribus et
RR. non paucis quas vasq. Cass. aliis sequuntur

Ex Reg. ant. nec n. concedi pt. ullum
et gravissimum pctm esse proprie strictius dictam
iniuriam in Deum, nam Reg. vis talis iniuriae
incapax est, ff. has duas l. ut omittam alias
quae ex ratione superiori colligi pnt. praecipuas
causas. Ja est; quod commutativa iniuria in
ferri non potest in bonis fortunae, famae p. in
illi, qui ob vi suae ablatae est involtrig
l. virtutem quis in ignorat rem suam sibi
offerri l. fraude, quis in sit, sed alterius vio
lentia vim patitur, in n. horum modorum
uno, in l. ff. ignoria l. ff. vim involtrig sit,
non censetur iniuriam pati, atqui Reg. nil ig
norare, nullam quoque vim pati pt, ergo est in
capax illius involtrij, quod ad commutativam iniu
riam simpliciter sequitur. 2da est; quod sicuti pro
prium iustitiae commut. obm est aequitas alteri com
moda s. utilis sic iniustitia obm est inaequitas
damnosa alteri in suis bonis, fortunae ho
noris p. ut S. Th. 2. 2. q. 59. 62. et seqq.
docet, atque Reo nulla re indigenti sicuti
nil prodest honor, sic nil nocent pcta sed cum

ipsum honoramus, tum quod facimus Deo tamen non
commodamus, cum ipsi tanquam infinitae dig-
nitatis nil ex nostris obsequiis accrescat,
sed tantum accommodamus nobis. eadem modo pec-
cantes non nocemus Deo sed nobis sunt Job. 35.
si peccaveris quid ei nocebis? Secus est in hominibus
quibus oblatus honor prodest, ablatus, obest, ade-
oque de honestate Dei non est actus iniustitiae sicuti
est de honestate hominis. Confir. haec doctri-
na ex eo quod alioqui sequerentur in omni vitio peccato
reperiri duplicis speciei malitiam, unam contra
proprium obiectum alterum contra specialem iustitiam
in Deum, quod etsi quidem Patres non putent esse absur-
dum, tamen absurdum esse ex convincitur, tum quod
vitio nocuum sit et veteribus incognitum, ac
virtutum vitiorumque confusionem, tum quod pug-
net contra rationem, nam non in unius speciei malitia
cernitur in peccato, quod tantum uno simpliciter pre-
cepto prohibitum, ac uni tantum honestati adver-
satum est, atqui v.g. ebrietas simplex for-
nicatio, unico precepto vitandae intemperiae
prohibita est, soliqui honestati temperiae adver-
sarum, quod non est causa cur his intemperia malitiis
nocua malitia iniustitiae affingatur, imo cum nemo

temperiam pecans, conceptum velut de aliqua
iniustitia sibi fingat, adeoque nec contra
iustitiam peccet. ex quibus satis apparet, positae
obiectionis ant. vim falsam esse. quare ad ius eius
probationem. Ex Iam plus non convincit quam
quod in vi pcto mort. includatur moralis malitia
non specialis et stricte accepta iniustitia in Deum,
sed iniustitia generalis et laxius quamquam non vim
improprie accepta quae mi. aequipollet pcto
quia est transgressio legis diae quae lex passim
recte vocatur ius divinum, sed tamen in hoc sensu
non est obiectum commutativae iniustitiae. haec n.
pro obiecto habet non legem sed in aequalem alteri no-
civam, ipsius l. ff ignoriam l. ff violentiam
invito illatam. Itaque haec voces, accessio
contemptus p. quae in vi pcto involvuntur
non significant formalem aut specialem Dei contemptum
et inhonorationem sed generalem tamen ac materialem, non
in solo noie aut significandi modo ductam a
transgressione legis diae circa quamcunque tandem
materiam ea lex versatur, sicut e contra legis
diae uniuscuiusque observatio vocatur Dei honoratio
glorificatio p. ut passim in sacra pt. cmo Athi
contemptus Dei in vi pcto involutus est formalis
formalis

et specialis tamen non est stricte accepta Dei in
iuria ut ratione supra allata.
Ad 2dam Resp. esto Deum hic ius ne à quo
vis offendatur, nego tamen id esse ius commutativum,
adeoque iustitiae stricte acceptae obiectum, hoc enim ius
involvit imperfectionem, cum non sit mihi privati in
privatum, et proprium sibi aequalem, qualis Deus
non est respectu creaturae, sed est ius praecepticum in hominem
ne peccet, quod ius longe excellentius est, quam
si esset commutativum, etsi non aliquis creditor
magnum et praeclarum ius habeat in debitorem
commutativum, nunquam tamen eo contingeret, ut
illum ius possit debitori aliquid imperare, tan-
quam superior subdito, sed tantum poterit tanquam
aequalis ab aequali exigere vel ex iustitia sibi
debitam.
Ad 3tiam Resp. Probationem illam esse extra rem, non
quaerit utrum aliqua peccata sint veri nominis et
stricta in Deum iniuria, sed an via omnino peccata
et illa in quibus tamen malis Dei contemptus est, quod
hunc probatum non est: sed posito quod sit ad rem, dico
etsi irrisio, maledictum, mendacium et talia
homini illata sint vera strictaque iniuria Deo
tamen illata non esse etsi formalis accessio l. contemptus
Dei in illis contineatur, nam odium et abominatio

Dei, ubi est formalis a Deo aversio non sit
peccata contra iustitiam, sed contra Charitatem adeoque
longe peiora quam si contra iustitiam fuissent.
sicuti Charitas bonitate sua iustitiam longe ex-
cedit, sicut Dei irrisio, blasphemia contume-
lia, in quibus formalis Dei contemptus includitur
sunt peccata irreligiositatis, longe peioris naturae quam
si iniustitiae stricte acceptae peccata forent.
Denique mendacium contra Deum, adeoque Dei quasi
infamatio, non iniustitia contra Deum, sed aliorum di-
versorum vitiorum peccatum est; nam si quid aliud
dicam, Deum esse authorem peccati, tria minimum
peccata admitto; 1o mendacium contra Veracitatem, fal-
sum dicendo; 2do Iniustitiam commut. hamanam
auditorem fraudulenter decipiendo. 3. Blasphe-
miam s. irreligiositatem peccatum Deo mendaciter im-
pingendo, adeoque versam multo gravius peccatum
si contra iustitiam commut. peccasset. Quod
parro mendacium ex tuo retractare debeam non
provenit ex obligatione formalis iustitiae erga
Deum, sed partim ex obligatione iustitiae commut.
erga deceptum quem hoc errore liberare
teneor. partim ex obligatione de fonda poenitentia
aut de tollendo scandalo, quae obligatio
dosa est, ob obligatione iust. commut.

Caeterum ad hanc totam obiectionem inderi et alii
possent, in concesso ant. neg. ultimum consequens: esto
enim sola sint proprie dicta in Deum iniuria tamen
Christus pro iis ex iustitia pro iis satisfacere non tenetur
cum proprie strictaeque dictus fideiussor non sit.
atque ex hoc contra hanc Obiect. dictis colligi
efficax argumentum contra adversarios; hac ipso n.
quod sola nostra non fuerunt iniuria stricte accepta
contra Deum, non potuit Christus pro eis satisfacere
ex stricte accepta iustitia, nam iustitia stricte
accepta non satisfacit, nisi pro debito stricte accepto.
Ob. 2do Christi satisfactiones saepe denominantur in sacra
nomine emptionis, redemptionis, solutionis mag.
in pretii pro verba a. sacra sunt proprie accipienda
ut sonant, quia nullum aliud absurdum concludit
sonant a. hae voces exercitium proprie dictae
iustitiae. accedit, quod ipsam nomen perfectae satisfac
tionis non aliud sonet, quam iustitiae actum statuentem
aequalem inter debitorem et creditorem; dicunt et
in scholis iam tritum et receptum esse modum hic lo
quendi, ut dicamus Christum ex rigore iustitiae satisfecisse
Ut ex his vilius plus non probari, ii quod Christus
pro nobis sufficienter satisfecerit, non autem quod satis
fecerit ex iustitia. Ubi n. Christi satisfactio emptio
dicatur, redemptio pro iis tamen non in analogice

ut Ad insinuat S. Th. q. 48 a. 4. nam ut ex
mea de iustitia patet emptio proprie tm ibi
est, ubi fit translatio dominorum et pro merce pe
cunia reddit. quod in satisfactionibus (tri) locum non
habet. Ipsum quoque satisfactionis nomen etsi pro
sig accepta significet compensationem iniuriae com
mutativae, accepta tm capiat, ubi hic acci
pi debet. cum nulla adsit iniuria commut. aliis
virtutibus accomodari potest; sic recte dicimus nos
die festo audiendo missam satisfecisse praecepto
Ecclesiae, sic S. Th. ibidem a. 2. Ille enim proprie
satisfacit pro offensa qui exhibet offensio. quod aequa
l. magis diligit, quam oderit offensam. (Krg) a.
ex Charitate et obedientia patiendo minus aliquid ex
hibuit Deo quam exigeret recompensatio totius of
fensae humani generis. Ex quibus verbis patet dari
satisfactionem proprie capiat tm accepta, ab aliis et
virtutibus elicita. Quod dicimus attinet ad
modum loquendi RR. noviter in scholas inuectum
si noie rigoris iustitiae illigant satisfactionem quam
PP. condignam et perfectam vocant, tunc concedo
(Krm) de rigore satisfecisse, si v. velint satis
factionem esse rigidam accepta iustitia commut. actum,
tunc nego eam esse de rigore. sed longe supra
rigorem iustitiae quia rigor iustitiae non petit nisi tm

aequale Xrus a. obtulit longe plus quam aequale.
Ob. dnus. perfecta Xri satisfactio est utique specialis
alicuius virtutis actus, sicut n. peta propria qua
imperfecte compensabilia sunt suffragia obm specifica-
tionis virtutis poenae, sic et peta aliena qua
compensabilia perfecte speciem aliquam virtutem specifi-
care poterunt, nec apparet aliqua alia quam iustitia
unum. in Deum qua offensum, l. certe assignari alia
virtus per quam Xrus satisfecerit, nec videtur a.
alia assignabilis cum haec pro petitis compensatio sit ex-
tra limites obi vicinus alterius virtutis.
Ad huius obiectionis solutionem peti potest ex S. Th. verbis
paulo ante citatis q. 48. a. 2. ordinis illud proprie
satisfacere pro offensa, qui exhibet offensio, quia aequale
l. magis diligit quam oderit offensam, cum ergo Xrus
tanquam mysticum caput nostrum, pro membris suis
mysticis obtulerit omnia opera sua satisfactoria
singula v. illorum a quacunque tandem virtute
elicita fuerint valoris infiniti, sequitur Xrum vicinus
operis virtutis satisfecisse. quia v. satis-
factionem et redemptionem nostram crucem patiendo
complere voluit, ideo recte subiungit S. Th. Christum
ex charitate pro nobis satisfecisse patiendo
Galat. 2. qui dilexit me et tradidit semetipsum
pro me humilians semetipsum et factus obediens

adeoq; Chrus satisfecit pro nobis per varios
virtutum actus, ab obedientia et charitate imperatos,
vt in argumento Ob. negandum est, satisfactionis
Christi fuisse specialis virtutis actum, esto n. propria
peccata et offensae quae compensabiles, sint obiectum
specificativum certae alicuius virtutis negotii offen-
sas et peccata aliena ita esse specificativum obiectum
cum experientia constet posse aliquem ex variarum
virtutum motivo pro alienis offensis satisfacere,
v. g. ex voto, misericordia, obedientia, ex iustitia a-
ex qua Christum satisfecisse volunt, rarissime
pro aliis aliquid satisfacere innocens potest, tunc
sic quod debitum commut. adversum creditorem con-
tingit, quod non facile fit in iustitiae quam
tamen proprie in Christo non fuisse iam supra dixi mus.

Dubium 3tum

Pro quibus Christus satisfecerit?

Circa hoc dubium non est controversia apud
Catholicos sed proponitur contra haereticos,
ex quibus Pelagius cum suis docet, Christum
venisse in mundum non ut totius mundi esset
Redemptor sed ut, cuiusdam portionis ho-
minum adulterum esset visibilis doctor et
Pastor. negabat n. venisse ad redimendos

infantes, tanquam pcto originali non obnoxios
nec ad redimendos illos, qui Christum tempore
processerant ut pote quibus doctrina sua prodesse
non poterat; Hunc secutus est Abailardus
à S. Bern. in Ep. 190. egregie refutatus.
Calvinus dnus et Beza cum suis docet Ve-
nisse Christum pro hoies, sed non in praedestinatos
S. adulti illi sint S. infantes S. 4pre Christi
priores S. posteriores. contra hos oes est Cathol.
Con: Christus redemit et satisfecit pro pctis
et poenis Vrsi gnris humani. est catholi
cum dogma in SS. PP. et Concil. saepius ex-
pressum. 1. Joan. 2. dicitur ipse est propitiatio pro
pctis nris, non pro nris a. tm sed et pro totius
mundi. Isa. 53. posuit Dns in eo, iniquitates
oium nrm. 1. Prim. 4. qui est salvator oium hoim
mpe fidelium. Aug idem docet Apls Rom. 5.
facta comparatione inter inobedientiam Adae, qua oes
pctores constituti sunt, et obedientiam Christi qua
oes iustificamur, ex quo loco desumi ratio ge-
neralis nrae Con. in. non docuisse ut Diabolus
et Adam suo pcto potentior esset ad nos oes
perdendos, quam sit Christus meritis suis infinitis
ad nos oes reparandos. Docent idem Trid.
Sess. 6. c. 2. et SS. PP. passim.

Ob. nemo sit sed redimi et damnari sed
plurimi sectores damnantur, ergo non sunt redempti
ergo tantum redempti sunt qui salvantur adeoque tantum
praedestinati.

Ex. Et damnatos esse redemptos adeoque
Christum pro illis satisfecisse quoad sufficientiam
non tamen quoad efficaciam; cuius Theologicae
ductionis non est sensus ille, quem nec Calvinus
negaverit vid. Christi satisfactionem sufficientem futu-
ram fuisse Et pro reprobis, si pro illis ob-
lata fuisset, quae tamen de facto oblata non
fuerit; sed sensus est, Christiam pro reprobis suf-
ficientem satisfactionem oblatam fuisse, sed per ipsos
reprobos stetisse quo minus ea illis profi-
cua fuerit; nam Christus duo nobis praestitit. Jo-
vissa Verbum mundum à daemonis et sancti ser-
vitute ereptum Deo erato reconciliavit, ita
ut quantum ex parte Dei est, aperta sit via in-
stificationis et glorificationis obtinendae. 2do.
ad haec ipsa obtinenda paravit mundo plura
media partim utilia, partim Et necessaria
per quae Deus nobis reconciliatur, non iam
tantummodo quantum in se est, sed per ea nos sibi ab-
solute et simpliciter amicos constituit.

In jo illo Chrg neminem socium admittit sed
ipse solus Deum nobis reconciliavit. In 2do
nrã cooperaõe requisivit, ut sic et nrã
dignitatem et suam satisfaõem amplius commenda
ret, dum et nobis aliquam satisfandi virtutem
promeruit.

Tractatus 2dus

De Unione Hypostatica.

Dixi in proemio huius maõ 2dum hunc
Pr. fore, de caõ frali mysterij Incarnaõis;
Volui a. per caõ frale illigi ipsam Unionem
hypostaticam; etsi n. Unio n. sit proprie
caõ fralis sed vinculum inter caõ maale et
frale, ut patet in compositis physicis; qa
tn in hoc composito de quo agimus in effa
bili, neuter Unionis terminus ht raõem Vera
fra, cum uterq. sit ens in actu, ideo sub
titulo fralis caõ malui tractare ipsam Unio
nem, ut pote quam docebo, eo modo sub
stle, adeoq. ipsi fra utrumq. terminum
unientem, ipsos a. terminos unitos sub ti
tulo caõ maalis seq. Pr. explicabo. in hoc
a. Unionis maõ, effiam, dignitatem caõsmpe meritorias.